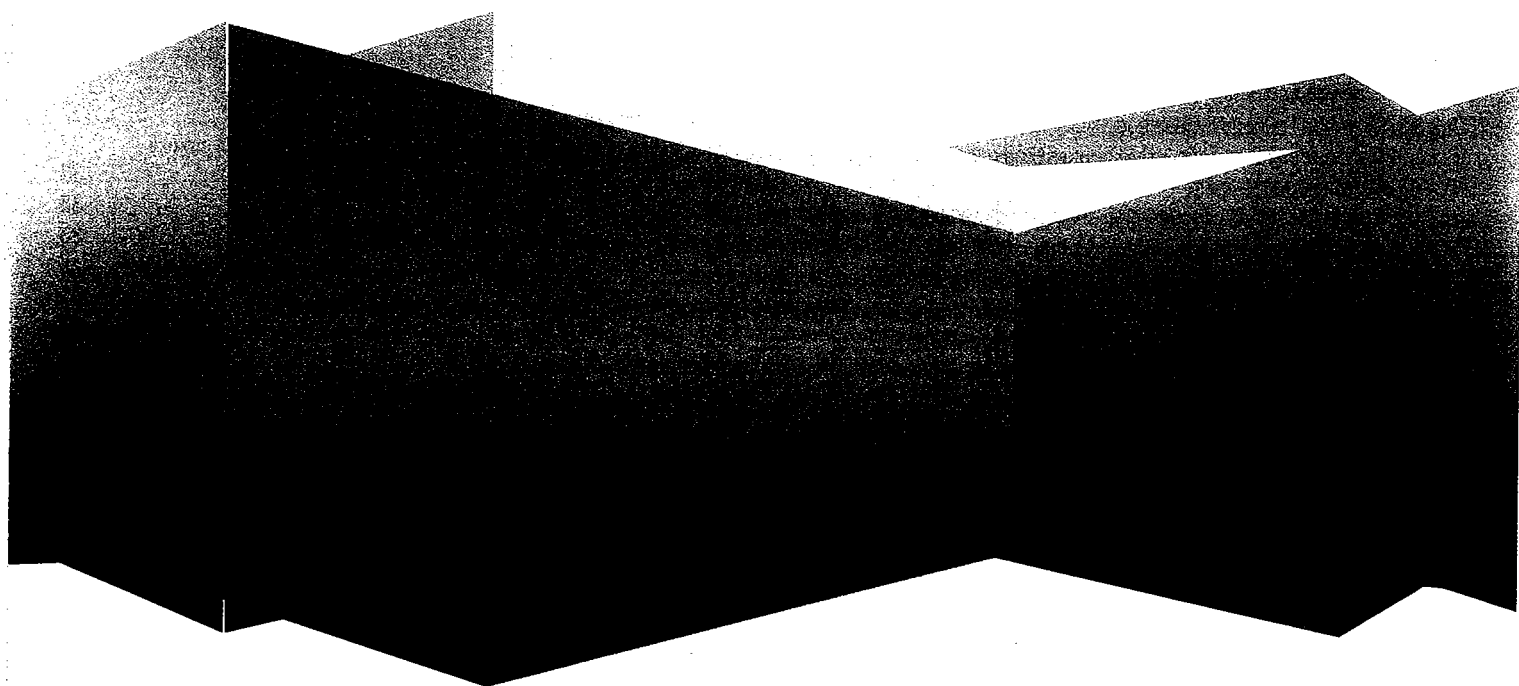

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

**Programa rada
Fonda za zaštitu okoliša i energetska
učinkovitost za 2013. godinu**

I. Uvod	3
II. Ciljevi Fonda	3
III. Program mjera i ciljeva u ostvarivanju Programa rada Fonda u 2013. godini	7
1. Planirani prihodi i primici Fonda za 2013. godinu	7
2. Planirani rashodi i izdaci za 2013. godinu	10
3. Ulaganja u programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti s preuzetim obvezama na dan 31.12. 2012. godine	12
4. Ulaganja u programe i projekte zaštite okoliša u 2013. godini	15
4.1. Sanacija službenih neuređenih odlagališta otpada	17
4.2. Sanacija divljih neuređenih odlagališta	17
4.3. Poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada	17
4.4. Gospodarenje otpadom – uspostava sustava s izgradnjom centara za gospodarenje otpadom	18
4.5. Sanacija odlagališta opasnog otpada - lokacije visokog onečišćenja okoliša	19
4.6. Oporaba otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada	20
4.7. Zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača	20
4.8. Poticanje čistije proizvodnje, izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i emisija štetnih plinova u okoliš	20
4.9. Zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti	21
4.10. Omiška Dinara – očuvanje krajobrazne vrijednosti	21
4.11. Poticanje održivog razvoja ruralnog prostora	21
4.12. Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa i projekata	22
4.13. Razvoj i održavanje informacijskog sustava zaštite okoliša (AZO)	22
4.14. Ostali programi i projekti zaštite okoliša	23
5. Ulaganja u programe i projekte energetske učinkovitosti u 2013. godini	24
5.1. Programi i projekti energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	25
5.1.1. Provedba nacionalnih energetskih programa	25
5.1.2. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	27
5.1.3. Poticanje održive gradnje	27
5.1.4. Poticanje čistijeg transporta	28
5.1.5. Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i sličnih aktivnosti	29
5.1.6. Ostali projekti i programi energetske učinkovitosti	29
5.1.7. Jamstveni fond	29
5.2. Poticanje, provedba i analiza mjera racionalnog gospodarenja energijom	30
5.2.1. Provedba energetskih pregleda i demonstracijskih aktivnosti u cilju učinkovitog korištenja energije u neposrednoj potrošnji- izlaganje energetskih certifikata	30
5.2.2. Poticanje aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i nacionalnoj razini Republike Hrvatske	31
5.2.2.1. Izrada programa za napredne regulacije križanja opremljenih inteligentnim semaforima	31
5.2.2.2. Razvoj sheme za uvođenje Car Sharing sheme u gradovima	31
5.2.3. Provedba energetske politike Republike Hrvatske	31
5.2.3.1. Izrada Programa Energetsko označavanje kućanskih uređaja i energetski standardi	32
5.2.3.2. Izrada Programa rada Mreže industrijske energetske efikasnosti	32
5.2.3.3. Izrada Studije izvodljivosti za uvođenje sustava dobrovoljnih sporazuma s industrijom	32
5.2.3.4. Izrada sheme energetskih pregleda za industriju	32
5.2.3.5. Provedba Drugog Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti Republike Hrvatske	32
5.2.3.6. Nacionalni strateški dokumenti energetskog razvoja, očuvanja klime, novih tehnologija, gospodarenja energijom i otpadom vezani pilot projekti	32
5.2.4. Međunarodna suradnja	33
5.2.4.1. Projekt "Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama (SGE)" (2008.-2012.)	33
5.2.4.2. Program za učinkovito korištenje energije u objektima u vlasništvu Republike Hrvatske „Dovesti svoju kuću u red (HIO)" (2008.- 2013.)	33
5.2.4.3. Projekt obnovljivih izvora energije temeljem Darovnice Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša (GEF) za financiranje izrade projektne dokum.	34
5.2.4.4. Poticanje racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti kroz projekte sufinancirane sredstvima Europske unije, uključivo i projekte u okviru Programa „ Intelligent Energy"	34
5.2.5. Poticanje edukativnih i informacijskih aktivnosti u području energetske učinkovitosti	34
5.2.6. Analiza i ocjenjivanje učinka provedbe programa i mjera energetske učinkovitosti za korisnike sredstava Fonda	34
5.2.6.1. Provedba postupka verifikacije ušteda energije kod korisnika sredstava Fonda	35
5.2.6.2. Vođenje sustava praćenja i verifikacije ušteda energije i prikupljanje podataka	35
5.2.6.3. Nadzor i ocjenjivanje učinaka provedbe programa i mjera za poboljšanje racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti	35
5.2.6.4. Priprema izvješća u okviru svog djelokruga i priprema izvješća za ministarstvo nadležno za energetiku u okviru djelokruga rada Fonda	35
6. Ulaganje gospodarenje posebnim kategorijama otpada u 2013. godini	37
7. Administrativno upravljanje i opremanje	38
IV. Zaključno razmatranje	39

I. UVOD

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu Fond) osnovan je Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu Zakon o Fondu; NN 107/03 i 144/12).

Na temelju članka 23. stavka 1. i 2. Zakona o Fondu Upravni odbor Fonda donosi Program rada i Financijski plan u kojima se izdvojeno prikazuju programi i projekti te financijska sredstva za područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Financijski plan Fonda donosi se u skladu s postupkom propisanim za izvanproračunske fondove, a temeljem Zakona o proračunu.

Na Financijski plan Fonda za 2013. godinu, s projekcijom za 2014. i 2015. godinu suglasnost je dao Hrvatski sabor Odlukom o davanju suglasnosti od 4. prosinca 2012. godine, Klasa: 400-06/12-01/11 (NN 139/12 od 15. prosinca 2012).

Financijski plan i Program rada Fonda udovoljavaju i osnovnim točkama Programa Vlade RH za mandat 2011.-2015. godine u kojem i Fond ima značajnu ulogu u usklađivanju osnovnih poluga razvoja kao što su zaštita okoliša, energetika, učinkovito korištenje fondova EU, uravnoteženje regionalnog razvoja te uredan platni promet.

Zaštita okoliša, prirodnih dobara i prostora u Republici Hrvatskoj iznimno je važno pitanje. Cilj je promptna realizacija integriranog sustava gospodarenja otpadom, povećanje učinkovitosti u gospodarenju posebnim kategorijama otpada koje Fond organizira i financira, realizacija projekata obnovljivih izvora energije i provedba projekata energetske učinkovitosti, provedba mjera i aktivnosti racionalnog gospodarenja energijom te održivo korištenje prirodnih dobara.

Financiranje projekata iz ovog područja i do sada je bio prioritet, a sukladno Programu Vlade RH i Financijskom planu Fonda za 2013. godinu s projekcijom za 2014. i 2015. godinu, izrađen je Program rada Fonda za 2013. godinu kojim se definiraju ciljevi, rokovi i nositelji potrebnih investicijskih aktivnosti s naglaskom na zelene razvojne projekte i rješavanje ključnih ekoloških problema otpada i štetnih emisija.

Unutarnjim ustrojem Fonda organizirano je obavljanje djelatnosti na način propisan Zakonom te su odvojeno organizirani i posebno se vode poslovi pripreme, provedbe i financiranja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja i unaprjeđivanja okoliša, a posebno poslovi u području energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i poticanja, provođenja i analize mjera racionalnog gospodarenja energijom.

U obavljanju svoje djelatnosti Fond promiče ciljeve i načela zaštite okoliša radi postizanja sustavnog i cjelovitog očuvanja kvalitete okoliša, očuvanja prirodnih zajednica i racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uvjeta održivog razvoja.

II. CILJEVI FONDA

Prema odredbama Zakona o Fondu, Fond je osnovan kao izvanproračunski fond u svojstvu pravne osobe s javnim ovlastima, s ciljem prikupljanja namjenskih prihoda za financiranje programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unaprjeđenja okoliša kao i financiranje nacionalnih energetskih programa imajući u vidu postizanje energetske učinkovitosti, odnosno korištenje obnovljivih izvora energije, racionalno gospodarenje energijom te organiziranje i provedbu financiranja sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada.

CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA

Uza sve izazove, s jasno definiranim principima i ciljevima te energičnim djelovanjem, okoliš je u Republici Hrvatskoj moguće dugoročno očuvati. Od osobite je važnosti zaštita okoliša i održivo korištenje prirodnih resursa, unaprjeđivanje upravljanja okolišem, sprečavanje onečišćenja okoliša, integracija okoliša u druge sektore (turizam, energetiku, industriju, poljoprivredu, šumarstvo, rudarstvo, promet) te jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera, te uloga Fonda u sufinanciranju programa i projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te mjera racionalnog gospodarenja energijom.

Zaštita i očuvanje prirode osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce. Cilj je očuvanje postojeće biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, vraćanje dijela izgubljenih svojiti i staništa, gdje je to moguće i opravdano, te razvoj prikladnog sustava za njihovo vrednovanje i očuvanje. Jačanjem zaštite i očuvanjem biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti na regionalnoj i lokalnoj razini, obrazovanjem i edukacijom, međusektorskom

suradnjom te uključivanjem javnosti teži se podizanju svijesti o potrebi njenog očuvanja u svim oblicima političkog, gospodarskog i društvenog djelovanja.

Jedna od bitnih pretpostavki zaštite okoliša je sprečavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj, a njegovo štetno djelovanje zahtijeva najveće napore za djelotvorno rješenje.

Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije prepoznati su kao najučinkovitiji načini postizanja ciljeva održivog razvoja budući da izravno doprinose smanjenju negativnih učinaka na okoliš, smanjenju emisija ugljičnog dioksida, povećanju sigurnosti opskrbe energijom, prekidanju povezanosti između gospodarskog rasta i povećanja potražnje za energijom te povećanju konkurentnosti nacionalnih gospodarstava. Stoga energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije imaju ključnu ulogu u nacionalnoj energetske politici i politici zaštite okoliša Republike Hrvatske.

Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom

Gospodarenje otpadom podrazumijeva sprječavanje i smanjivanje nastajanja otpada i njegovog štetnog utjecaja na okoliš, te postupanje s otpadom po gospodarskim načelima, što znači: skupljanje, prijevoz, privremeno skladištenje, materijalno, energetske i biološko iskorištavanje s predobradom i obradom odvojeno skupljenog otpada, a tek na kraju odlaganje ostatnog otpada. Poznavanjem tokova otpada i njihovih količina, uz dobru organizaciju ali i izgrađene kapacitete građevina za skupljanje, predobradu ili obradu otpada moguće je realizirati efikasan sustav gospodarenja otpadom.

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj, a nedovoljno učinkovito rješavanje problema dovelo je do kritične situacije u najvećem broju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Stoga je rješavanje problema gospodarenja otpadom, posebno komunalnim i opasnim otpadom, prioritet Fonda, kako to propisuju strateški i planski dokumenti gospodarenja otpadom. Neodgovarajuće gospodarenje otpadom ugrožava sastavnice okoliša, tlo, vodu, zrak, more, ljudsko zdravlje, ima nepovoljno djelovanje na krajobraz i aktivnosti u prostoru. Zbog toga je prioritet Fonda nastavak sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada, sanacije odlagališta opasnog otpada, uporaba otpada i iskorištavanje njegovih vrijednih svojstava, izgradnja centara za gospodarenje otpadom, izgradnja pretovarnih stanica, sortirnica i kompostana kao i ulaganja u projekte čiji je cilj zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, razvoja ruralnog prostora te poboljšanje kvalitete zraka, tla, vode i mora.

Zakonom o potvrđivanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (NN MU 2/12) definirano je da sva postojeća odlagališta u Hrvatskoj trebaju ispuniti zahtjeve Direktive 1999/31/EZ o odlaganju otpada najkasnije do 31. prosinca 2018. godine, što znači da sva postojeća odlagališta otpada moraju biti zatvorena i sanirana do konca 2018. godine, a paralelno s tim mora biti uspostavljen sustav integriranog gospodarenja otpadom u RH što uključuje izgradnju centara za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta, sortirnica itd. Hrvatska je preuzela obavezu postepenog smanjenja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima u skladu s postavljenim ciljem, a to je da se do kraja 2013. godine udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanji na 75% masenog udjela biorazgradivoga komunalnoga otpada koji je proizveden u 1997. godini; da se do kraja 2016. godine udio smanji na 50%; a do konca 2020. smanji na 35% udjela biorazgradivoga komunalnoga otpada koji je proizveden u 1997. godini.

Hrvatska kao članica EU, pored navedenog dužna je pridonijeti ispunjenju ciljeva gospodarenja otpadom EU 2020 koji obavezuju na korištenje i recikliranje 50% otpada iz kućanstava kao što su papir, plastika, metal, staklo i slično, kao i 70% neopasnog građevinskog otpada.

Cilj 1.2. Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije te racionalno gospodarenje energijom

Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije su temeljne komponente održivog razvitka Republike Hrvatske. Osnovni cilj Fonda je provedba politike Vlade Republike Hrvatske radi ostvarenja projekata i programa utvrđenih nacionalnim strategijama i programima, a posebno onih s najvećim potencijalom za smanjenje potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova koji se odnose na poticanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijenosu i potrošnji energije, korištenja obnovljivih izvora energije kao što su energija Sunca, energija vjetra, biomasa, energija malih vodotoka, geotermalna energija i energija okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u sektorima zgradarstva i transporta te poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih aktivnosti koje imaju za cilj povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije odnosno uspostavu okolišno održivih sustava za proizvodnju ili korištenje energije.

Prema Zakonu o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji Fond obavlja djelatnosti u području racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije utvrđene Zakonom o

Fond i dužan je osigurati financiranje provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti utvrđenih Nacionalnim akcijskim planom energetske učinkovitosti, te pratiti i verificirati uštede energije kod korisnika sredstava Fonda.

Ulaganjem Fonda u mjere energetske učinkovitosti pridonosi se ostvarenju cilja smanjenja neposredne potrošnje energije za 9% do 2016. godine (u odnosu na prosjek 2001.-2005.) odnosno smanjenja primarne energije za 20% do konca 2020. godine, te ostvarenju cilja smanjenja emisije štetnih plinova za 20% do konca 2020. godine (u donosu na 1990. godinu). Financijskim poticanjem projekata korištenja obnovljivih izvora energije pridonosi se ostvarenju nacionalnog cilja od 20% energije proizvedene iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije do konca 2020. godine.

CILJ 2. ORGANIZIRANJE I FINANCIRANJE SUSTAVA GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Fond je temeljem odredbi pravilnika o gospodarenju posebnim kategorijama otpada 2006. godine započeo s organiziranjem sustava gospodarenja ambalažnim otpadom i otpadnim gumama, dok je s organizacijom sustava gospodarenja otpadnim uljima, vozilima, baterijama i akumulatorima te električkim i elektroničkim uređajima i opremom (EE otpadom) započeo 2007. godine. Uspostava navedenih sustava imala je za cilj sprječavanje nekontroliranog odbacivanja posebnih kategorija otpada u prirodu ili u komunalni otpad te poboljšanje zaštite prirode i zdravlja ljudi. Organizacijom Službe za gospodarenje posebnim kategorijama otpada početkom 2009. godine stvoreni su preduvjeti za kvalitetnije uređenje sustava na osnovu izrađenih analiza stanja svakog pojedinačnog sustava te su sačinjeni prijedlozi mjera za povećanje učinkovitosti u dostizanju ciljeva gospodarenja posebnim kategorijama otpada propisanih pravilnicima. Temeljem spomenutih analiza pristupilo se otklanjanju utvrđenih nelogičnosti i nedorečenosti u zakonskoj legislativi na način da su izrađena dodatne upute za svaki sustav posebno te implementirana u ugovore sa skupljačima i/ili oporabiteljima kao i u dokumentaciju temeljem kojih Fond obavlja obračun naknada troškova gospodarenja. Navedenim mjerama postignuta je bolja učinkovitost sustava u ispunjavanju zadanih ciljeva, ali je zbog izmjena odredbi o naknadama u pravilnicima o gospodarenju posebnim kategorijama otpada došlo do manjka prihoda nad rashodima po pojedinim kategorijama otpada na što Fond nije mogao utjecati.

U 2013. godini na području gospodarenja posebnim kategorijama otpada prioriteti Fonda biti će poduzimanje mjera za učinkovito skupljanje i oporabu svih vrsta posebnih kategorija otpada i s tim u svezi ostvarivanje pravilnicima i direktivama EK propisanih ciljeva za svaku vrstu posebnih kategorija. U tom cilju Fond će i dalje pratiti i analizirati sve sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada i provoditi kontrole svih sudionika u sustavima sa ciljem unapređenja funkcioniranja sustava.

CILJ 3. NAPLATA PRIHODA

Prikupljanje izvanproračunskih prihoda po principu „onečišćivač plaća“ sukladno važećim zakonima i podzakonskim aktima temeljna je pretpostavka za ostvarivanje programa, projekata i drugih aktivnosti u zaštiti okoliša, energetske učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije koji imaju za cilj održivo gospodarenje okolišem i njegovim resursima.

Fond prilikom donošenja zakonskih propisa surađuje s Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, s Inspekcijom zaštite okoliša surađuje prilikom nadzora obveznika plaćanja naknada te s Ministarstvom financija – Carinskom upravom u dostavljanju podataka o uvoznicima/obveznicima plaćanja po proizvodima od kojih nastaju posebne kategorije otpada.

Zakonom o Fondu propisane su naknade i posebna naknada koje plaćaju obveznici plaćanja za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, i to :

- naknada onečišćivača okoliša,
- naknade korisnika okoliša,
- naknade na opterećivanje okoliša otpadom,
- posebna naknada za okoliš na vozila na motorni pogon.

Naknada korisnika okoliša (pod naknadom korisnika okoliša razumijeva se naknada na građevine ili građevne cjeline za koje je propisana obveza provođenja postupka procjene utjecaja na okoliš), koja je bila zamišljena kao izvor sredstava za sanaciju odlagališta i izgradnju budućih centara za gospodarenje otpadom, nije do sada realizirana.

Ostale naknade propisane su Zakonom o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09) i Zakonom o zaštiti zraka (130/11).

Ostvarivanje planiranih prihoda ima ključnu ulogu za nastavak započetih investicija i ugovorenih projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije kao i planiranju novih.

Pregled naknada sa zakonodavnim okvirom:

Red. br.	NAKNADA	PROPIŠ	PODZAKONODAVSTVO
1.	Naknada na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid, NN 71/04 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid, NN 95/04
2.	Naknada na emisiju u okoliš oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid, NN 71/04 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid, NN 95/04
3.	Naknada na opterećivanje okoliša neopasnim industrijskim otpadom	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na opterećivanje okoliša otpadom, NN 71/04 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom, NN 95/04
4.	Naknada na opterećivanje okoliša opasnim otpadom	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na opterećivanje okoliša otpadom, NN 71/04 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom, NN 95/04
5.	Posebna naknada za okoliš na vozila na motorni pogon	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon, NN 2/04 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon, NN 20/04
6.	Naknade za ambalažu i ambalažni otpad	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu, NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09 i 156/09, 38/10, 10/11, 81/11 i 126/11
7.	Naknada za gospodarenje otpadnim gumama	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama, NN 40/06, 31/09 i 156/09 i 111/11
8.	Naknada za gospodarenje otpadnim motornim vozilima	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima, NN 136/06, 31/09 i 156/09 i 53/12
9.	Naknada gospodarenja elektr. i elektroničkom opremom	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom, NN 74/07, 133/08, 31/09 i 156/09, NN 143/12
10.	Naknada zbrinjavanja otpadnih kontroliranih i zamjenskih tvari	Zakon o zaštiti zraka, NN 130/11	Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, NN 120/05
11.	Naknada na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i približim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida, NN 73/07 i 48/09 Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida, NN 77/07
12.	Naknada gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima, NN 133/06, 31/09 i 156/09 i 45/12
13.	Naknada zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja	Zakon o otpadu, NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09	Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima, NN 124/06, 121/08, 31/09 i 156/09, 91/11 i 45/12
14.	Naknada korisnika okoliša	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NN 107/03, NN 144/12	

III. PROGRAM MJERA I CILJEVA U OSTVARIVANJU PROGRAMA RADA FONDA U 2013. GODINI

1. PLANIRANI PRIHODI I PRIMICI FONDA ZA 2013. GODINU

Prikupljanjem izvanproračunskih prihoda po principu „onečišćivač plaća“ sukladno važećim zakonima i pravilnicima omogućuje se sufinanciranje programa i projekata zaštite okoliša i energetske učinkovitosti koji imaju za cilj sprečavanje daljnjeg onečišćenja okoliša, unapređenje stanja u okolišu, sanaciju postojećih onečišćenja te održivo korištenje prirodnih resursa.

Planirani prihodi i primici za 2013. godinu iznose **1.253.036.887,00 kn** i sastoje se od naknada, prihoda od financijske imovine, ostalih prihoda te primitaka od povrata danih zajmova, povrata oročenih sredstava te pomoći iz proračuna (EU i JLP(R)S).

Prihodi koji se temelje na Zakonu o Fondu planirani su u 2013. godini u iznosu od **295.000.000,00 kn**, dok su planirani prihodi od naknada koje se naplaćuju temeljem Zakona o otpadu i podzakonskih akata planirani u iznosu od **710.500.000,00 kn**.

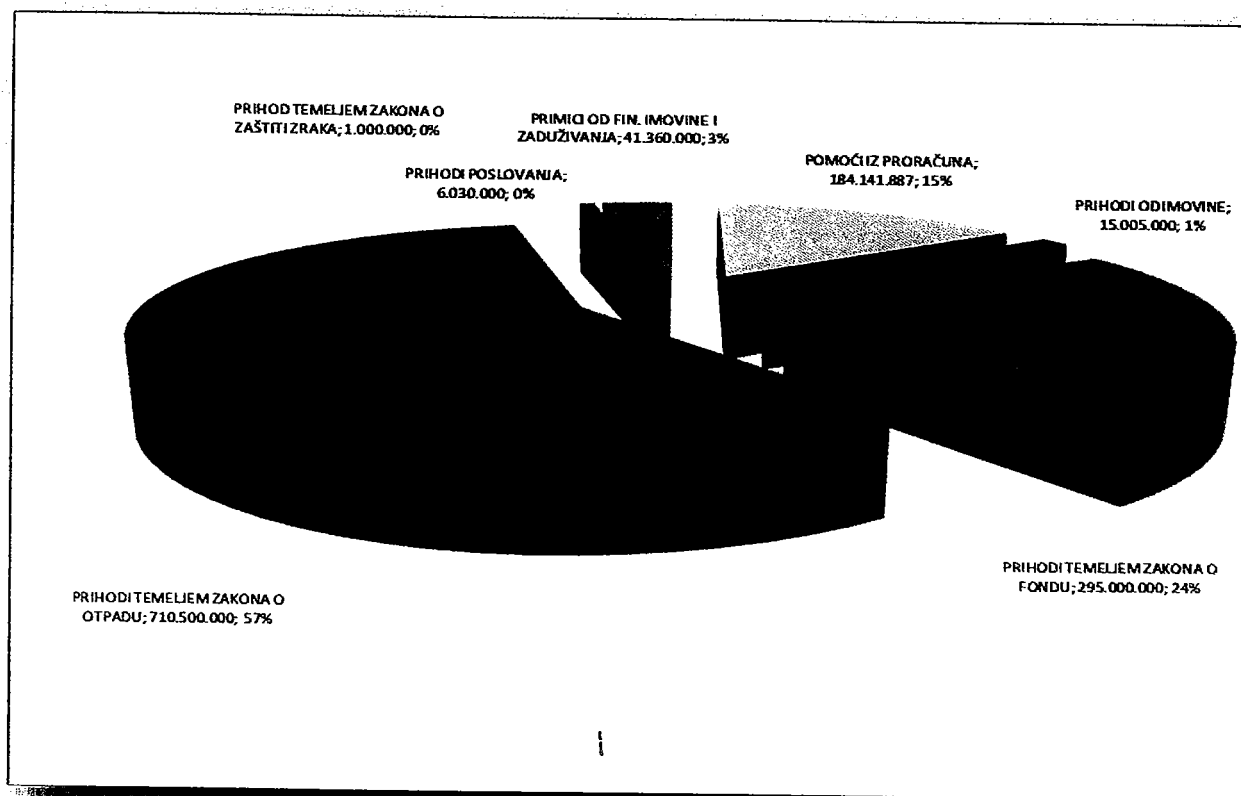
Prihodi od financijske imovine planirani su u iznosu od **15.005.000,00 kn**, a odnose se na kamate na oročena sredstva, kamate po viđenju i zatezne kamate.

Planirani prihodi od pomoći iz proračuna (EU fondovi i pomoći iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) iznose **184.141.887,00 kn**.

Planirani prihodi temeljem Zakona o zaštiti zraka iznose **1.000.000,00 kn**, a prihodi koji se temelje na posebnim propisima iznose **6.030.000,00 kn**.

Fond planira i primitke od danih zajmova i povrate oročenih nenamjenskih kratkoročnih depozita u iznosu od **41.360.000,00 kn** koji dospijevaju u 2013. godini.

Prilikom izrade plana prihoda uzeti su u obzir samo prihodi za koje postoje provedbeni propisi.

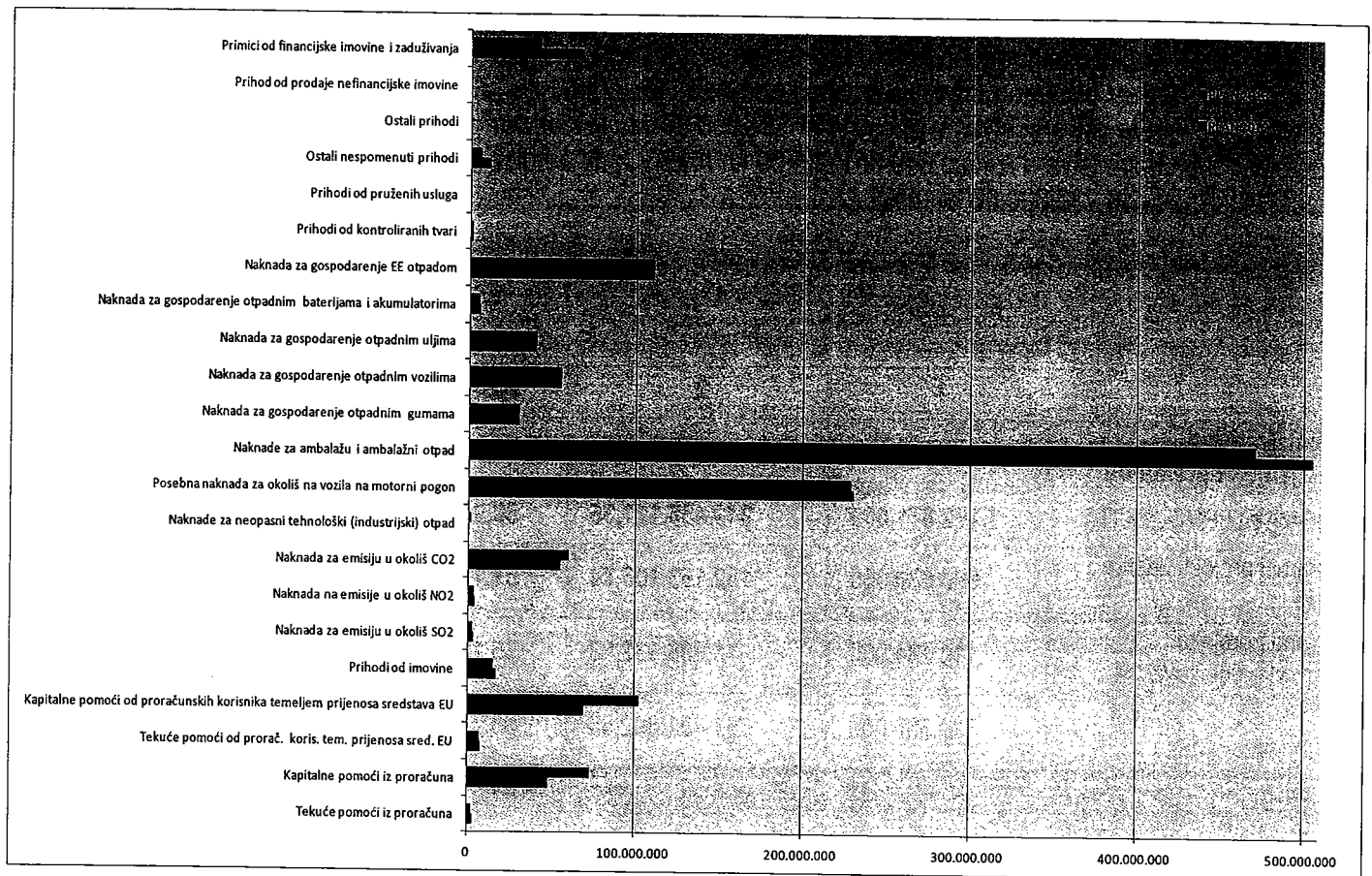

Grafikon: Planirani prihodi i primici u 2013. godini

PRIHODI (PRIMICI)	PLAN 2012	IZVRŠENJE 2012/2012	%	PLAN 2013	UKUP. PRIHODI	% PLAN 2013/ 2012
Tekuće pomoći iz proračuna	3.205.000	1.631.127,11	50,89%	2.248.992	0,19%	70,17%
Kapitalne pomoći iz proračuna	47.840.000	5.826.390,89	12,18%	73.114.748	6,03%	152,83%
Tekuće pomoći od proračunskih korisnika temeljem prijenosa sred. EU	7.474.645	6.545.263,28	87,57%	6.612.123	0,55%	88,46%
Kapitalne pomoći od proračunskih korisnika temeljem prijenosa sredstava EU	69.053.851	9.102.832,05	13,18%	102.166.024	8,43%	147,95%
UKUPNO POMOĆI IZ PRORAČUNA	127.573.496	23.105.613,33	18,11%	184.141.887	15,20%	144,34%
Prihodi od imovine	16.557.204	13.320.030,29	80,45%	15.005.000	1,24%	90,63%
UKUPNO PRIHODI OD IMOVINE	16.557.204	13.320.030,29	80,45%	15.005.000	1,24%	90,63%
Naknada za emisiju u okoliš SO ₂	3.000.000	2.597.559,66	86,59%	2.500.000	0,21%	83,33%
Naknada na emisije u okoliš NO ₂	4.000.000	3.565.256,42	89,13%	3.000.000	0,25%	75,00%
Naknada za emisiju u okoliš CO ₂	55.000.000	65.330.875,69	118,78%	60.000.000	4,95%	109,09%
Naknade za neopasni tehnološki (industrijski) otpad	400.000	2.755.965,42	688,99%	1.500.000	0,12%	375,00%
Naknade za opasni otpad	0	87,00	-	0	-	-
Posebna naknada za okoliš na vozila na motorni pogon	230.000.000	228.738.097,61	99,45%	228.000.000	18,82%	99,13%
UKUPNO PRIHODI TEMELJEM ZAKONA O FONDU	292.400.000	302.987.841,80	103,62%	295.000.000	24,35%	100,89%
Naknade za ambalažu i ambalažni otpad	505.440.300	478.077.740,37	94,59%	470.000.000	38,79%	92,99%
Naknada za gospodarenje otpadnim gumama	30.000.000	28.972.647,39	96,58%	30.000.000	2,48%	100,00%
Naknada za gospodarenje otpadnim vozilima	55.000.000	39.135.513,69	71,16%	55.000.000	4,54%	100,00%
Naknada za gospodarenje otpadnim uljima	40.000.000	41.412.214,04	103,53%	40.000.000	3,30%	100,00%
Naknada za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima	6.500.000	7.563.001,48	116,35%	5.500.000	0,45%	84,62%
Naknada za gospodarenje EE otpadom	110.000.000	107.323.339,36	97,57%	110.000.000	9,08%	100,00%
UKUPNO PRIHODI TEMELJEM ZAKONA O OTPADU	746.940.300	702.484.456,33	94,05%	710.500.000	58,64%	95,12%
Prihodi od kontroliranih tvari	1.000.000	907.960,35	90,80%	1.000.000	0,08%	100,00%
UKUPNO PRIHOD TEMELJEM ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA	1.000.000	907.960,35	90,80%	1.000.000	0,08%	100,00%
Naknada za PET, AL/FE po nadzorima (centri-sakupljači)	0	207.206,50	-	0	-	-
Prihodi od pruženih usluga	30.000	30.573,50	101,91%	30.000	0,00%	100,00%
Ostali nespomenuti prihodi	12.000.000	13.684.425,86	114,04%	6.000.000	0,50%	50,00%
Ostali prihodi	13.000	14.749,20	113,46%	0	-	0,00%
UKUPNO OSTALI PRIHODI POSLOVANJA	12.043.000	13.936.955,06	115,73%	6.030.000	0,50%	50,07%
Prihod od prodaje nefinancijske imovine	70.000	223.835,79	319,77%	0	-	0,00%
UKUPNO PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	70.000	223.835,79	319,77%	0	-	0,00%
UKUPNO PRIHODI	1.196.584.000	1.056.966.692,95	88,33%	1.211.676.887	100,00%	101,26%
Primici od financijske imovine i zaduživanja	66.954.000	65.289.617,62	97,51%	41.360.000	3,30%	61,77%
UKUPNO PRIMICI OD FINANC. IMOVINE I ZADUŽIVANJA	66.954.000	65.289.617,62	97,51%	41.360.000	3,30%	61,77%
UKUPNO PRIHODI PRIMICI	1.263.538.000	1.122.256.310,57	88,82%	1.253.036.887	100,00%	99,17%

Napominjemo da su prihodi i primici planirani temeljem važećih zakonskih i podzakonskih propisa iako se očekuju promjene Zakona o otpadu i pripadajućih pravilnika. Prihodi su planirani temeljem podataka iz prethodnih godina uzimajući u obzir dospelja, a nenaplaćena potraživanja, procjenu naknada koje će se obračunati u 2013. godini

uzimajući kao baznu 2012. godinu, a realizacija istih ovisiti će o gospodarskoj situaciji koja utječe na likvidnost tvrtki što znatno utječe na naplatu potraživanja Fonda.

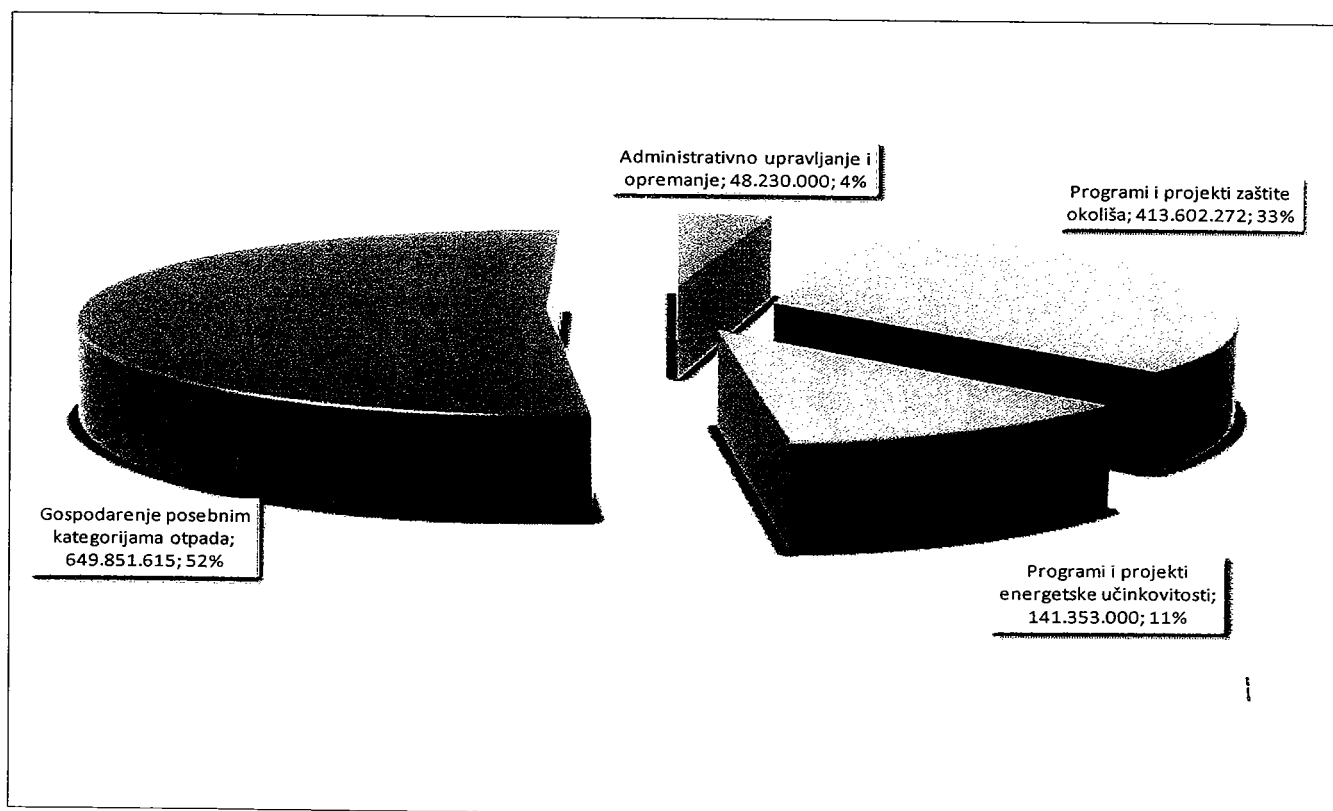

Grafikon: Usporedba planiranih prihoda i primitaka u 2012. i 2013. godini

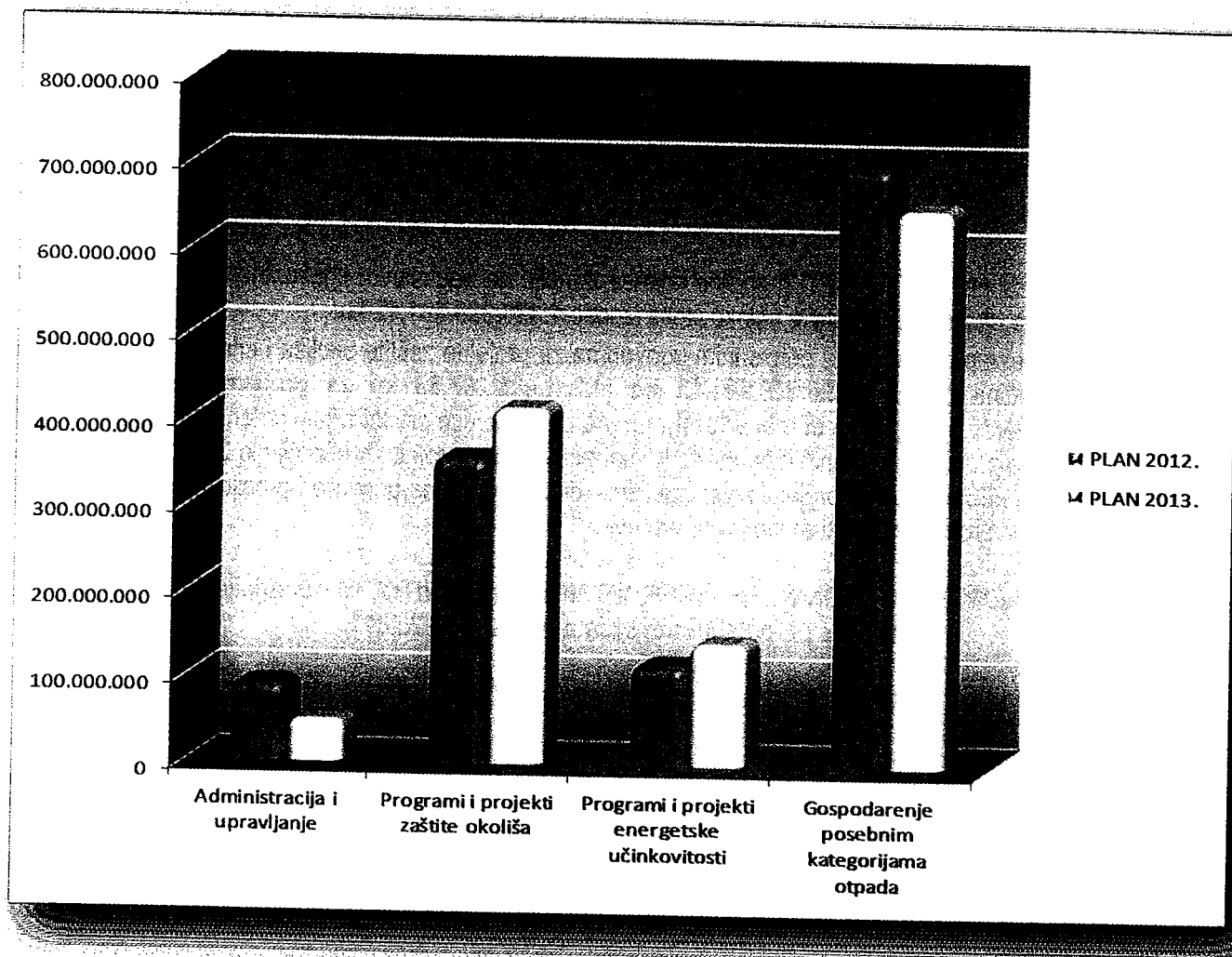
2. PLANIRANI RASHODI I IZDACI ZA 2013. GODINU

Fond u 2013. godini planira rashode i izdatke u ukupnom iznosu od **1.253.036.887,00 kn** od čega su za programe i projekte zaštite okoliša planirana sredstva u iznosu od 413.602.272,00 kn (33%), za programe i projekte energetske učinkovitosti planirana su sredstva u iznosu 141.353.000,00 kn (11%), za gospodarenje s posebnim kategorijama otpada planirana su sredstva u iznosu 649.851.615,00 kn (52%), a za administrativno upravljanje i opremanje planirana su sredstva u iznosu 48.230.000,00 kn (4%).

RASHODI I IZDACI	PLAN 2012	IZVRŠENJE 31.12.2012.	%	PLAN 2013	INDKS 2013/2012
	1	2	3(2/1)	4	5(4/1)
Administrativno upravljanje i opremanje	90.667.000	80.602.044,15	88,90	48.230.000	53,19
PROGRAMI I PROJEKTI	1.172.871.000	949.436.121,35	80,95	1.204.806.887	102,72
Programi i projekti zaštite okoliša	356.080.000	182.163.105,74	51,16	413.602.272	116,15
Programi i projekti energetske učinkovitosti	116.434.000	75.838.132,98	65,13	141.353.000	121,40
Gospodarenje posebnim kategorijama otpada	700.357.000	691.434.882,63	98,73	649.851.615	92,79
UKUPNO	1.263.538.000	1.030.036.165,50	81,52	1.253.036.887	99,17

Grafikon: Planirani rashodi i izdaci u 2013.godini

Grafikon: Usporedba planiranih rashoda i izdataka u 2012. i 2013. godini

3. ULAGANJA U PROGRAME I PROJEKTE ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI S PREUZETIM OBVEZAMA NA DAN 31.12. 2012. GODINE

Većina projekata koji su sufinancirani od strane Fonda realiziraju se kroz duže vremensko razdoblje, što se prvenstveno odnosi na sanacije odlagališta, izgradnju centara za gospodarenje otpadom, sanaciju lokacija opasnog otpada i sl.

Preuzete obveze Fonda na dan 31.12.2012. godine koje se temelje na potpisanim ugovorima i odlukama Fonda za projekte u provedbi zaštite okoliša i energetske učinkovitosti iznose **1.326.390.881,12 kn**.

Ukupno preuzete obveze po odlukama i potpisanim ugovorima za projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na dan 31.12.2012. godine iznose **1.326.390.881,12 kn (1.251.408.287,89 kn za projekte zaštite okoliša i 74.982.593,23 kn za projekte energetske učinkovitosti)**, no preuzete obveze predstavljaju potencijalne obveze Fonda u budućim razdobljima (za sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada rok za realizaciju je 2018. godina). Iste će postati stvarne obveze Fonda ukoliko se projekti realiziraju sukladno odredbama ugovora i procijenjenim vrijednostima ulaganja u projekte i nakon provedenih postupaka javne nabave.

PROJEKTI U PROVEDBI ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI* - dodijeljena i realizirana sredstva s preostalim obvezama na dan 31.12.2012.

Red. broj	Programi/projekti	Obveze Fonda po odlukama i ugovorima u provedbi	Realizirane obveze Fonda po odlukama i ugovorima u provedbi	Preostale obveze Fonda po odlukama i ugovorima
1.	ZAŠTITA OKOLIŠA	2.066.474.635,76	815.066.347,87	1.251.408.287,89
2.	ENERGETSKA UČINKOVITOST	126.182.109,75	51.199.516,52	74.982.593,23
UKUPNO		2.192.656.745,51	866.265.864,39	1.326.390.881,12

* Napomena: Iskazani podaci se odnose na projekte u provedbi iz područja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti bez zatvorenih projekata

Detaljan pregled preuzetih obveza Fonda za programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na dan 31.12.2012. godine daje se u prilogu:

PROJEKTI U PROVEDBI ZAŠTITE OKOLIŠA* - dodijeljena i realizirana sredstva s preostalim obvezama na dan 31.12.2012.

Red. broj	Aktivnost	Obveze Fonda po odlukama i odgovornosti provedbi	Iskazana sredstva Fonda po odlukama i odgovornosti provedbi do 31.12.12.	Preostale obveze Fonda po odlukama i odgovornosti provedbi
1.	Gospodarenje otpadom - izgradnja županijskog CGO - KASTIJUN (K2025); 32.351.031,66 kn odnosi se na učešće Fonda, dok se ostali iznos odnosi na učešće EU i JLS te nije uključeno u sveukupnom iznosu obveza Fonda	218.384.472,01	37.641.012,11	180.743.459,90
	Obveza iz prihoda Fonda	39.900.172,19	7.549.140,53	32.351.031,66
2.	Gospodarenje otpadom - izgradnja županijskog CGO - MARIŠČINA (K2026); 30.074.421,82 odnosi se na učešće Fonda, dok se ostali iznos odnosi na učešće EU i JLS te nije uključeno u sveukupnom iznosu obveza Fonda	222.262.112,06	56.362.102,12	165.900.009,94
	Obveza iz prihoda Fonda	42.803.286,88	12.728.865,06	30.074.421,82
3.	Obeštećenje radnika bivše tvornice radnika Salonit d.o.o u stečaju Vranjic (K2029)	38.325.000,00	38.325.000,00	0,00
4.	Saniranje odlagališta komunalnog otpada (K2006)	1.442.241.858,66	438.860.091,31	1.003.381.767,35
5.	Sanacija divljih odlagališta (K2007)	35.726.192,96	13.506.938,53	22.219.254,43
6.	Gospodarenje otpadom-Izgradnja centara za gospodarenje otpadom (K2009)	69.288.075,34	37.844.052,17	31.444.023,17
7.	Oporaba otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada (K2010)	1.255.000,00	603.311,76	651.688,24
8.	Sanacija odlagališta opasnog otpada - lokacije visoko onečišćenog okoliša (K2011)	189.623.981,39	147.157.610,06	42.466.371,33
9.	Sakupljanje građevinskog otpada koji sadrži azbest (K2011)	96.877.661,63	91.449.182,28	5.428.479,35
10.	Sanacija lokacije visoko onečišćene otpadom Jama Sovjak (K2011) 240.808,80 kn odnosi se na učešće Fonda, dok se ostali iznos odnosi na učešće EU te nije uključeno u sveukupnom iznosu obveza Fonda	4.013.480,00	2.408.088,00	1.605.392,00
	Obveza iz prihoda Fonda	602.022,00	361.213,20	240.808,80
11.	Zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, vode i mora (K2012)	3.173.830,50	16.115,20	3.157.715,30
12.	Poticanje čistije proizvodnje, izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisije štetnih plinova (K 2013)	19.458.430,00	11.859.091,00	7.599.339,00
13.	Zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti (K2014)	4.760.480,54	1.982.124,36	2.778.356,18
14.	Poticanje održivog razvoja ruralnog prostora (K2015)	2.427.803,84	750.096,96	1.677.706,88
15.	Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa i dr (K2016)	2.271.986,89	924.270,30	1.347.716,59
16.	Ostali projekti i programi zaštite okoliša (K2017)	16.517.539,49	9.233.782,00	7.283.757,49
17.	Kante i kontejneri	10.238.555,77	1.915.463,15	8.323.092,62
18.	Sanacija Omiške Dinare - Zaključak Vlade**	50.982.757,69	0,00	50.982.757,69
UKUPNO		2.068.474.635,76	815.066.347,87	1.251.408.287,89

* Napomena: Iskazani podaci se odnose se na projekte u provedbi zaštite okoliša bez zatvorenih projekata

** Odnosi se na obveze temeljem Zaključka Vlade RH (klasa: 340-08/11-02/03, ur. broj: 5030120-11-1) od 27. listopada 2011. godine

PROJEKTI U PROVEDBI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI* - dodijeljena i realizirana sredstva s preostalim obvezama na dan 31.12.2012.

Redni broj	Aktivnosti	Dodijeljena sredstva ugovorima do 31.12.2012.	Realizirane obveze ugovorima do 31.12.2012.	Preostale obveze ugovorima
1.	Provedba nacionalnih energetskih programa (K2018)	38.364.610,21	9.240.164,08	29.124.446,13
2.	Provedba energetskih pregleda i demonstracijskih aktivnosti (K2019)	182.451,33	9.274,00	173.177,33
3.	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, biomasa i sl.) (K 2020)	29.772.441,49	15.735.583,53	14.036.857,96
4.	Poticanje održive gradnje (K2021)	30.004.089,13	10.309.852,18	19.694.236,95
5.	Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i dr. aktivnosti uključujući i demonstracijske aktivnosti (K2023)	1.327.030,81	575.747,28	751.283,53
6.	Ostali projekti i programi energetske učinkovitosti (K2024)	308.219,00	143.127,67	165.091,33
7.	Međunarodna suradnja (A1006)	26.223.267,78	15.185.767,78	11.037.500,00
	UKUPNO	126.187.149,75	51.199.516,52	74.987.633,23

* Napomena: Iskazani podaci se odnose na projekte u provedbi iz područja energetske učinkovitosti bez zatvorenih projekata

4. ULAGANJA U PROGRAME I PROJEKTE ZAŠTITE OKOLIŠA U 2013. GODINI

Za **programe i projekte zaštite okoliša**, sukladno Strategiji gospodarenja otpadom (NN130/05), Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine (NN 85/07, 126/10 i 31/11) kao i već preuzetim obvezama po sklopljenim ugovorima, Fond je u 2013. godini od ukupnih prihoda planirao izdvojiti **413.602.272,00 kn**. Sredstva su planirana kako slijedi:

PROGRAMI I PROJEKTI ZAŠTITE OKOLIŠA	PLAN 2012	PLAN 2013	ODES 2013/2012
Sanacija odlagališta komunalnog otpada	34.500.000	35.200.000	102,03
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	31.000.000	30.000.000	96,77
3237 - Intelektualne i osobne usluge	3.500.000	5.200.000	148,57
Sanacija divljih odlagališta	4.600.000	3.000.000	65,22
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	4.600.000	3.000.000	65,22
Poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada	3.000.000	3.000.000	100,00
3632 - Kapitalne pomoći unutar opće države	3.000.000	3.000.000	100,00
Gospodarenje otpadom-izgradnja centara za gosp. otpadom	6.800.000	40.497.500	595,55
3233 - Usluge promidžbe i informiranja	0	1.000.000	-
3237 - Intelektualne i osobne usluge	2.500.000	22.497.500	899,90
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	4.300.000	3.000.000	69,77
5172 - Dani zajmovi županijskim proračunima	0	14.000.000	-
Centar za gospodarenje otpadom - Kaštijun	69.804.000	113.372.220	162,42
3233 - Usluga promidžbe i informiranja	1.590.000	1.115.378	70,15
3237 - Intelektualne i osobne usluge	5.840.000	3.912.594	67,00
4214 - Ostali građevinski objekti	49.037.000	92.884.936	189,42
4225 - Instrumenti, uređaji i strojevi	13.337.000	15.459.312	115,91
Centar za gospodarenje otpadom - Marišćina	71.653.000	116.350.704	162,38
3233 - Usluga promidžbe i informiranja	1.173.000	0	0,00
3237 - Intelektualne i osobne usluge	7.297.000	6.216.962	85,20
4214 - Ostali građevinski objekti	50.102.000	94.966.534	189,55
4225 - Instrumenti, uređaji i strojevi	13.081.000	15.167.208	115,95
Oporaba i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada	7.850.000	1.500.000	19,11
3632 - Kapitalne pomoći unutar općeg proračuna	3.350.000	500.000	14,93
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trg. društvima izvan javnog sektora	4.500.000	1.000.000	22,22
Sanacija odlagališta opasnog otpada-lokacije visokog onečišćenja okoliša	73.270.000	64.639.000	88,22
3237 - Intelektualne i osobne usluge	0	3.700.000	-
3299 - Ostali rashodi poslovanja	66.230.000	54.500.000	82,29
3512 - Subvencije trg. društvima u javnom sektoru	190.000	364.000	191,58
5141 - Dani zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru	5.000.000	6.000.000	120,00
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	1.700.000	0	0,00
3811 - Tekuće donacije u novcu	150.000	75.000	50,00
Obeštećenje radnika bivše tvornice Salonit d.d. u stečaju, Vranjic	19.163.000	0	0,00
3299 - Ostali rashodi poslovanja	19.163.000	0	0,00
Sanacija odlagališta opasnog otpada Sovjak	0	1.911.848	-
3237 - Intelektualne i osobne usluge	0	1.911.848	-

Sanacija odlagališta opasnog otpada Lemić brdo	0	1.000.000	-
3237 - Intelektualne i osobne usluge	0	1.000.000	-
Zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora	3.234.000	3.500.000	108,23
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	3.027.000	3.500.000	115,63
3811 – Tekuće donacije u novcu	207.000	0	0,00
Poticanje čistije proizvodnje, izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i emisija štetnih plinova	6.187.000	800.000	12,93
3522 - Subvencije trg. društvima izvan javnog sektora	1.250.000	0	0,00
3811 – Tekuće donacije u novcu	166.000	0	0,00
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	171.000	0	0,00
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trg. društvima izvan javnog sektora	4.600.000	800.000	17,39
Zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti	5.000.000	5.000.000	100,00
3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	0	3.000.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	2.500.000	1.000.000	40,00
3811 - Tekuće donacije u novcu	2.500.000	1.000.000	40,00
Omiška Dinara – očuvanje krajobrazne vrijednosti	3.000.000	3.000.000	100,00
3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	0	1.000.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	3.000.000	2.000.000	66,67
Poticanje održivog razvoja ruralnog prostora	6.800.000	5.000.000	73,53
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.000.000	3.000.000	150,00
3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	0	200.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	2.000.000	300.000	15,00
3811 - Tekuće donacije u novcu	200.000	500.000	250,00
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trg. društvima izvan javnog sektora	2.600.000	1.000.000	38,46
Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija	3.765.000	2.800.000	74,37
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.200.000	800.000	66,67
3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	0	500.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	765.000	500.000	65,36
3811 - Tekuće donacije u novcu	1.800.000	1.000.000	55,56
Razvoj i održavanje informacijskog sustava zaštite okoliša	0	8.531.000	-
3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna	0	7.811.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	0	720.000	-
Ostali projekti i programi zaštite okoliša	37.454.000	4.500.000	12,01
3299 – Ostali nespomenuti rashodi	84.000	0	0,00
3632 – Kapitalne pomoći unutar opće države	37.370.000	4.000.000	10,70
3811 - Tekuće donacije u novcu	0	500.000	-
UKUPNO	356.080.000	413.602.272	116,15

Rješavanje problema gospodarenja otpadom, posebno komunalnim i opasnim, apsolutni je prioritet Fonda, kako to određuje i Strategija gospodarenja otpadom u RH (NN 130/05), postojeći zakonski propisi i smjernice Europske unije, te tako čine programsku osnovu Programa rada za 2013. godinu.

S obzirom da neodgovarajuće gospodarenje otpadom ugrožava okoliš i ljudsko zdravlje, Fond sufinanciranjem aktivnosti iz ovog područja nastoji promicati ciljeve i načela zaštite okoliša radi postizanja sustavnog i cjelovitog očuvanja kvalitete okoliša, očuvanja prirodne zajednice i racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije, kao osnovnih uvjeta održivog razvoja.

Zbog svega navedenog prioritet Fonda čini provođenje glavnih ciljeva Strategije na području gospodarenja otpadom u RH i to: uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom s predobradom otpada prije odlaganja, nastavak sanacije i zatvaranje postojećih odlagališta, sanacija „crnih točaka“ - lokacija u okolišu visoko opterećenim opasnim otpadom, uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom, uporaba otpada i iskorištavanje njegovih vrijednih svojstava, poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija štetnih plinova u proizvodnom procesu, kao i ulaganja u projekte čiji je cilj zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, razvoja ruralnog prostora, te zaštita, očuvanje i poboljšanje kvalitete zraka, tla, vode i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštite ozonskog omotača.

Prilikom izrade prijedloga Financijskog plana za 2013. godinu s projekcijom za 2014. i 2015. godinu vodila se briga o osiguranju sredstava za započete projekte, s naglaskom na osiguranju sredstava za izgradnju centara za gospodarenje otpadom, a paralelno s tim nastavak/završetak sanacija odlagališta komunalnog otpada sukladno planiranoj dinamici radova i završetak sanacija crnih točaka – lokacija visoko onečišćenog okoliša.

4.1. SANACIJA SLUŽBENIH NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA OTPADA

Fond sufinancira sanaciju 299 lokacija službenih neuređenih odlagališta otpada. Do kraja 2012. godine sanirano je 109 odlagališta, od kojih je 92 lokacije sanirano i zatvoreno, a 17 lokacija sanirano uz daljnje odlaganje otpada na uređenu plohu. Od preostalih 190 odlagališta 51 odlagalište je u postupku sanacije, a 139 odlagališta nalazi se na Indikativnoj listi za sufinanciranje iz EU fondova.

Sanacije odlagališta provode se u dužem vremenskom razdoblju te se i u 2013. godini nastavljaju započete aktivnosti na sanaciji postojećih službenih neuređenih odlagališta otpada, sve u cilju kako bi se dio odlagališta nakon sanacije zatvorio, dok će dio odlagališta nastaviti sa radom do izgradnje županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom.

Planirana sredstva: Za nastavak sanacije službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada Fond je u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 35.200.000 kn, a koja se odnose isključivo na preuzete obveze Fonda po sklopljenim ugovorima s jedinicama lokalne/regionalne samouprave.

4.2. SANACIJA DIVLJIH NEUREĐENIH ODLAGALIŠTA

Do konca 2013. godine očekuje se završetak započetih aktivnosti na sanaciji 1007 evidentiranih lokacija divljih neuređenih odlagališta, u zoni zaštićenog područja prirodne i kulturne baštine, vodo-zaštitnoj zoni, u blizini turističkog naselja, u blizini naselja te odlagališta za koje postoji rješenje inspekcije zaštite okoliša o sanaciji. Do sada je sanirano oko 760 lokacija divljih odlagališta.

Sanacijom divljih odlagališta komunalnog otpada onečišćena se područja dovode u stanje prihvatljivo za okoliš, pridonosi se zaštiti i očuvanju prirodnih resursa kao i smanjenju mogućih štetnih utjecaja na zdravlje ljudi.

Planirana sredstva: Za sanaciju divljih odlagališta komunalnog otpada Fond je u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 3.000.000 kn, a koja se odnose isključivo na preuzete obveze Fonda po sklopljenim ugovorima s jedinicama lokalne/regionalne samouprave.

4.3. POTICANJE IZBJEGAVANJA I SMANJIVANJA NASTAJANJA OTPADA

Sukladno hijerarhiji gospodarenja otpadom Fond potiče projekte izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada kao jedno od prioritetnih područja propisanih Strategijom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

U tu svrhu Fond ulaže znatna sredstva u *sustav primarnog odvajanja otpada* za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje otpada, posebno onih koji se odnose na povećanje udjela odvojeno skupljenih vrsta iz komunalnog otpada (otpad koji se može ponovno koristiti – reciklirati i/ili oporabiti i biorazgradivi otpad) a sve u svrhu iskorištavanja vrijednih svojstava otpada i smanjenja biorazgradivog otpada na odlagalištima otpada i smanjenju emisija štetnih plinova u okoliš koji nastaju odlaganjem otpada s visokim udjelom biorazgradivih komponenti na odlagalištima otpada.

Planirana sredstva: Za provođenje projekata poticanja izbjegavanja smanjivanja i nastajanja otpada Fond je u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 3.000.000 kn, a koja se odnose isključivo na preuzete obveze Fonda po sklopljenim ugovorima.

4.4. GOSPODARENJE OTPADOM – USPOSTAVA SUSTAVA S IZGRADNjom CENTARA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Projekti gospodarenja otpadom provode se sukladno Strategiji gospodarenja otpadom u RH, Planu gospodarenja otpadom u RH za razdoblje 2007. - 2015. godine (NN 58/07, 126/10, 31/11), te Smjernicama za pripremu i financiranje projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom uz sufinanciranje sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i fondova Europske unije objavljenim na web stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

Republika Hrvatska je pristupanjem Europskoj uniji u pogledu gospodarenja otpadom preuzela obavezu ispunjenja zahtjeva Direktive o odlaganju otpada te EU ciljeva o odvajanju otpada koji se može reciklirati, stoga je prvenstveno potrebno uspostaviti sustav integriranog gospodarenja otpadom u RH, što uključuje izgradnju centara za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta, sortirnica, kompostana te vezane infrastrukture (pristupne ceste, priključci i sl.).

Fond je akreditiran kao provedbeno tijelo za područje gospodarenja otpadom u okviru sektorske nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode, a sukladno Odluci Europske komisije od 29. listopada 2008. godine, a vezano uz *Operativni program Zaštita okoliša za razdoblje 2007. – 2013. koji koristi sredstva Instrumenta pretpristupne pomoći – IPA*, te temeljem *Uredbe o opsegu i sadržaju odgovornosti, te ovlastima tijela nadležnih za upravljanje Instrumentom pretpristupne pomoći IPA* (NN 29/12, 117/12).

Do sada je EU odobrila financiranje centra za gospodarenje otpadom u Šibensko-kninskoj županiji - „Bikarac“ (ISPA program), Primorsko-goranskoj županiji - „Marišćina“ (IPA program) i Istarskoj županiji - „Kaštijun“ (IPA program).

Paralelno s realizacijom navedena 3 centra za gospodarenje otpadom u tijeku je priprema projektno-tehničke dokumentacije za ostale centre koji se nalaze na indikativnoj listi *Operativnog programa Zaštita okoliša*.

Planirana sredstva u 2013. godini se odnose na nastavak započetih aktivnosti izgradnje centara za gospodarenje otpadom čije aplikacije su već odobrene od EU i čija provedba je u tijeku (Bikarac, Kaštijun, Marišćina) te pripremu dokumentacije za ostale centre čija izgradnja se planira prijaviti za EU sufinanciranje.

Regionalni centar za gospodarenje otpadom Bikarac: Temeljem *Memoranduma o financiranju* usuglašenog između Europske komisije i Vlade RH o dodjeli pomoći iz instrumenta ISPA, u kolovozu 2008. godine potpisan je *Ugovor o zajedničkom ulaganju i korištenju sredstava za neposredno financiranje i sudjelovanje u realizaciji Faze 1 projekta Regionalni centar za gospodarenje otpadom 'Bikarac'* između Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU), Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG), Fonda, Grada Šibenika i Gradske čistoće d.o.o. Šibenik. Završena je Faza 1, no *Memorandumom o financiranju* predviđena je i Faza 2, koja obuhvaća mehaničko-biološku obradu (MBO), pretovarne stanice (PS), nabavku specijalnih vozila i sanaciju preostalih 7 odlagališta.

Tijekom 2013. godine planirana su sredstva za izradu potrebne dokumentacije za Fazu 2 i to:

- projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju MBO postrojenja u sklopu CGO „Bikarac“ i pretovarnih stanica te izradu tendera za gradnju, nadzor i nabavku specijalnih vozila i
- za sanaciju 7 odlagališta i uklanjanje divljih odlagališta u Šibensko – kninskoj županiji.

Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina: U travnju 2011. godine je između Vlade RH i Europske komisije sklopljen *Dvostrani sporazum o projektu za sufinanciranje velikog projekta Županijski centar za gospodarenje otpadom „Marišćina“* kojim je odobrena revidirana IPA projektna aplikacija kojom je zatraženo sufinanciranje MBO postrojenja, te dodatna sredstva za izgradnju odlagališta i pripadajućih objekata. Udio sufinanciranja od strane IPA-e iznosi 22,331 mil € od ukupno procijenjene investicije izgradnje Centra (uključujući MBO i 5 PS) od 53,310 mil €. Projekt izgradnje samog Centra (uključivo MBO) se sastoji od pet ugovora. Do sada su potpisana četiri i to: o informiranju javnosti, tehničkoj pomoći, radovima i nadzoru radova. Ugovor o nabavi opreme potpisat tijekom 2013. godine.

Planirana sredstva Fonda u 2013. godini ukupno iznose 24.500.112,00 kn, od toga sredstva u iznosu 5.266.146,00 kn se odnose na nabavu opreme koju još treba ugovoriti, a preostala su već ugovorene obaveze.

U cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji do otvaranja CGO-a (što je predviđeno za sredinu 2014. godine) potrebno je izgraditi pretovarne stanice te sanirati postojeća odlagališta otpadom. Stoga su u 2013. godini osigurana sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije neophodne za radove na sanaciji i izgradnji pretovarnih stanica.

Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun: U travnju 2011. godine je između Vlade RH i Europske komisije sklopljen *Dvostrani sporazum o projektu za sufinanciranje velikog projekta Županijski centar za gospodarenje otpadom „Kaštijun“* kojim je odobrena revidirana IPA projektna aplikacija kojom je zatraženo sufinanciranje MBO postrojenja, te dodatna sredstva za izgradnju odlagališta i pripadajućih objekata. Udio sufinanciranja od strane IPA-e

iznosi 18,95 mil € od ukupno procijenjene vrijednosti investicije izgradnje Centra (uključujući MBO i 6 PS) od 43,85 mil €.

Projekt izgradnje samog Centra (uključivo MBO) se sastoji od pet ugovora. Do sada su potpisana četiri i to: o tehničkoj pomoći, informiranju javnosti, radovima i nadzoru radova. Potpisivanje Ugovor o nabavi opreme predviđen je tijekom 2013. godine.

Planirana sredstva Fonda u 2013. godini ukupno iznose 22.450.996,00 kn, od toga sredstva u iznosu 4.905.021,00 kn se odnose na nabavu opreme koju još treba ugovoriti, a preostala su već ugovorene obaveze.

U cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji do otvaranja CGO-a (što je predviđeno za sredinu 2014. godine) potrebno je izgraditi pretovarne stanice te sanirati postojeća odlagališta otpadom. Stoga su u 2013. godini osigurana sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije neophodne za radove na sanaciji i izgradnji pretovarnih stanica.

Ostali Centri za gospodarenje otpadom:

U prethodnom razdoblju ugovorena je izrada projektne dokumentacije za potrebe izgradnje i prijave centara na EU sufinanciranje koja se tijekom 2013. godine planira dovršiti za centre „Piškornica“ u Koprivničko-križevačkoj županiji za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačku, Varaždinsku, Međimursku i Krapinsko-zagorsku županiju), „Biljane donje“ u Zadarskoj županiji, te nastaviti za centre „Lečevica“ u Splitsko-dalmatinskoj županiji, „Babina gora“ u Karlovačkoj županiji i „Lučino razdolje“ u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Realizacija dinamike izrade dokumentacije i prijave projekata izgradnje centara na EU sufinanciranje ovisi o učinkovitosti županija koje na svom području moraju uspostaviti integralni sustav gospodarenja otpadom, što znači utvrditi lokacije objekata (centara i pretovarnih stanica) u prostornim planovima, osnovati/imenovati županijsku komunalnu tvrtku nadležnu za osnivanje i izgradnju objekata, te potpisati sporazum o korištenju centra sa svim gradovima i općinama na svom području.

Za navedene aktivnosti u pripremi uspostave sustava gospodarenja otpadom (izgradnja centara za gospodarenje otpadom i pratećih objekata gospodarenja otpadom - pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta, sortirnica, kompostana i sl. uključujući pripadajuću infrastrukturu) u 2013. godini Fond je osigurao 40.497.500,00 kn, od toga 22.497.500,00 kn za pripremu dokumentacije preostalih centara za prijavu na EU sufinanciranje, 3.000.000,00 kn preuzete obaveze (kapitalne pomoći unutar države), 1.000.000,00 kn za promociju i informiranje javnosti o ovim strateški projektima sustavnog rješavanja gospodarenja otpadom. Sukladno Planu gospodarenja otpadom planirana su sredstva Fonda (beskamatni zajam) u iznosu od 14.000.000,00 kn radi otkupa zemljišta za izgradnju CGO koja će se dodijeliti županijama.

Planirana sredstva: Fond je za izgradnju centara za gospodarenje otpadom u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 270.220.424,00 kn.

4.5. SANACIJA ODLAGALIŠTA OPASNOG OTPADA - LOKACIJE VISOKOG ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA

Strategijom gospodarenja otpadom i Planom gospodarenja otpadom kao njenim provedbenim dokumentom, utvrđeno je devet lokacija visokog rizika tzv. „crne točke“ koje su nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnoškim) otpadom i koje svojim postojanjem predstavljaju realnu opasnost za okoliš i zdravlje ljudi.

- Projekti sanacije lokacija visokoopterećenih opasnim otpadom planirani za nastavak provedbe u 2013. godini su:
- nastavak sanacije zemljišta bivše Tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku, za što je planirano 6.000.000,00 kn;
 - sanacija bazena crvenog mulja i lužnate vode bivše tvornice glinice u Obrovcu - planira se, nakon ishođenja dozvola, provesti sanaciju kritičnih zona nasipa te nastaviti s obradom lužnate vode;
 - nastavak kontrolnog ispitivanja kvalitete provedene sanacije onečišćenog tla bivše koksare u Bakru (monitoring);
 - planirana su sredstva za izradu projektne dokumentacije za sanaciju dijela obale koja je onečišćena azbestnim otpadom u gradu Solinu (Kosica), lokacija koja se nalazi nasuprot tvornice Salonit d.d. u stečaju;
 - izrada projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta šljake u Kaštelanskom zaljevu, u tijeku je izrada Dopune programa sanacije, a planirana su sredstva u iznosu od 1.500.000,00 kn;
 - sanacija odlagališta s većim količinama opasnog otpada Lemić Brdo kraj Karlovca planirana je za prijavu na strukturne fondove u financijskom razdoblju 2013.- 2020. godine. Stoga su za 2013. planirana sredstva za pripremu projekta za EU financiranje u iznosu od 1.000.000,00 kn za izradu Studije izvedivosti, Aplikacije za prijavu na EU fondove i Tender dokumentacije za javnu nabavu;
 - u okviru Operativnog programa Zaštita okoliša planirana je i priprema projekta sanacije lokacije onečišćene opasnim otpadom „Sovjak“ u Primorsko-goranskoj županiji. U tijeku je izrada dokumentacije za sanaciju koja se financira 85% IPA sredstvima, a 15% sredstva osigurava Fond. Za 2013. godinu Fond je osigurao sredstva u ukupnom iznosu 541.777,00 kn. Po završetku izrade projektne aplikacije, te nakon ishođene lokacijske dozvole projekt sanacije će biti

prijavljen na financiranje iz strukturnih fondova.

Osim za sanacije lokacija visoko onečišćene opasnim otpadom Fond, za nastavak provođenja sustava gospodarenja građevinskim otpadom koji sadrži azbest, planira za 2013. godinu sredstva u iznosu od 40.565.000,00 kn.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini planirao za sanaciju opasnog otpada sredstva u iznosu od 64.639.000,00 kn, odnosno uključujući projekte koji se sufinanciraju iz EU fondova (Jama Sovjak i Lemić Brdo), iznos od 67.550.848,00 kn.

4.6. OPORABA OTPADA I ISKORIŠTAVANJE VRIJEDNIH SVOJSTAVA OTPADA

Sukladno hijerarhiji gospodarenja otpadom osim projekata izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada kao jedno od prioritetnih područja propisanih Strategijom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, drugo prioritetno područje je oporaba otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Oporabu otpada čini svaki postupak korištenja otpada u materijalne ili energetske svrhe, odnosno iskorištavanje otpada kao sekundarne sirovine i korištenje njegovih vrijednih svojstava.

Sredstvima Fonda sufinanciraju se projekti obrade i oporabe otpada koji obuhvaćaju:

- reciklažu, mehaničku, biološku, termičku obradu, kemijsko-fizikalnu obradu,
- ekološko oblikovanje procesa i proizvoda u cilju ustrojavanja mjera prevencije nastajanja otpada i mogućnosti ponovne upotrebe, oporabe i recikliranja.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provođenje projekata oporabe otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada planirao sredstva u iznosu od 1.500.000 kn, a koja se odnose na preuzete obveze Fonda po sklopljenim ugovorima a dio sredstava na nove projekte.

4.7. ZAŠTITA, OČUVANJE I POBOLJŠANJE KAKVOĆE ZRAKA, TLA, VODA I MORA TE UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I ZAŠTITU OZONSKOG OMOTAČA

U navedenom programskom razdoblju Fond planira ulaganje financijskih sredstava u projekte i programe zaštite, očuvanja i poboljšanja kvalitete zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača. Zaštita, očuvanje i poboljšanje kvalitete zraka utvrđeni su kao prioriteti ulaganja Fonda iz razloga što se Hrvatska ratificiranjem Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC) te Kyoto protokolom obvezala smanjiti emisiju stakleničkih plinova u razdoblju od 2008. do 2012. godine za 5% u odnosu na količinu emisija u referentnoj 1990. godini.

Sukladno Zakonu o zaštiti zraka, sredstva za financiranje zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama osiguravaju se i sredstvima Fonda, a sve u cilju smanjenja onečišćenja zraka i zaštite atmosfere. Fond također ulaže u projekte očuvanja vodnoga resursa i morskoga okoliša.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provođenje projekata zaštite, očuvanja i poboljšanja kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača planirao sredstva u iznosu od 3.500.000 kn, a koja se odnose na preuzete obveze Fonda te manjim dijelom na nove projekte.

4.8. POTICANJE ČISTIJE PROIZVODNJE, IZBJEGAVANJE I SMANJIVANJE NASTAJANJA OTPADA I EMISIJA ŠTETNIH PLINOVA U OKOLIŠ

Čistija proizvodnja je stalna primjena integralne prevencije zaštite okoliša na procese, proizvode i usluge s ciljem poboljšanja učinkovitosti i ograničenja rizika kako za čovjeka, tako i za okoliš. Kada se radi o proizvodnim procesima čistija proizvodnja uključuje efikasnije iskorištavanje sirovina i energije kroz dobro integrirane procese, eliminaciju otrovnih i opasnih materijala te prevenciju nastanka otpada i emisija.

Kod proizvoda i usluga strategija čistije proizvodnje je usmjerena na smanjenje njihova utjecaja na okoliš, i to tijekom cijelog životnog ciklusa, počevši od razvoja, pa sve do njihove upotrebe.

Fond potiče i sufinancira sljedeće programe i projekte:

- modifikacije i unapređenje proizvodnog procesa s ciljem uspostave čistije tehnologije i ugradnje naprednije opreme,
- proizvodne procese u svrhu učinkovitije uporabe energenata, učinkovitiju uporabu sirovina, smanjenje nastajanja otpada, reciklažu vlastitog otpada iz proizvodnog procesa ili korištenje otpada kao energenta,
- uvođenje sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9000), upravljanja okolišem (ISO 14001), sustav gospodarenja okolišem (EMS) i sl.

Ulaganjima Fonda u projekte čistije proizvodnje smanjuje se korištenje prirodnih dobara i njihova potrošnja, smanjuje se proizvodnja otpada uključujući prevenciju zagađenja čime se ne samo unapređuje odnos prema okolišu, već to rezultira i značajnim financijskim uštedama.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provođenje projekata poticanja čistije proizvodnje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada i emisija štetnih plinova u okoliš planirao sredstva u iznosu od 800.000 kn, a koja se odnose isključivo na preuzete obveze Fonda po sklopljenim ugovorima.

4.9. ZAŠTITA I OČUVANJE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI

Opći cilj programa Fonda za zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti proizlazi iz Strategije i akcijskog plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 143/08).

Fond će u 2013. godini sufinancirati izradu projektne (stručno-tehničke) dokumentacije ili nacionalne komponente za prioritetne projekte iz područja zaštite prirode koje će javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode te drugim zaštićenim područjima ili područjima ekološke mreže prijaviti za sufinanciranje iz fondova EU.

Značajna sredstva Fond je u 2013. godini osigurao za provedbu projekata Državnog zavoda za zaštitu prirode i to za: uspostavu i provedbu monitoringa vrsta (Direktiva 92/43 EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta i Direktiva 2009/147/EZ o zaštiti divljih ptica), izradu protokola za procjenu rizika od invazivnosti stranih vrsta i uspostavu sustava prevencije, pravovremenog uočavanja i hitno postupanje u slučaju njihove pojave u prirodi te za obradu i unos podataka o vrstama, staništima i speleološkim objektima u Informacijski sustav zaštite prirode.

Za sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva (udruga) iz područja zaštite prirode i održivog razvoja Fond je u 2013. godini planirao dodijeliti sredstva putem javnog natječaja. Kriteriji za sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva (udruga) definirat će se u suradnji s nadležnim ministarstvom.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za projekte iz područja zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti planirao sredstva u iznosu od 5.000.000,00 kn. U okviru planiranih sredstava predviđena je realizacija ranije preuzetih obveza, a dio sredstava planira se dodijeliti javnim ustanovama za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za projekte koji će biti prijavljeni za sufinanciranje sredstvima Europske unije, te za prioritetne projekte sektora zaštite prirode u 2012. godini.

4.10. OMIŠKA DINARA – OČUVANJE KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI

Republika Hrvatska potpisnica je Europske konvencije o krajobrazima (Firenca 2000.) koja je stupila na snagu 1. ožujka 2004. godine, a kojom se obvezujemo provoditi očuvanje krajobraza, kroz instrumente za njegovu zaštitu, upravljanje i planiranje.

Temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske (klasa: 340-08/11-02/03; ur. broj: 5030120-11-1) od 27. listopada 2011. godine Fond je zadužen da, radi očuvanja krajobrazne raznolikosti stijenske mase Omiške Dinare na razini obujma i kvalitete, koji ne ugrožavaju zdravlje i život čovjeka, a zbog odronjavanja fragmenata stijenske mase Omiške Dinare, u cijelosti osigura sredstva za provedbu sanacije.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provedbu sanacije stijenske mase Omiške Dinare planirao sredstva u iznosu od 3.000.000 kn.

4.11. POTICANJE ODRŽIVOG RAZVOJA RURALNOG PROSTORA

Radi provedbe Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011.-2016. godine, Fond će u 2013. godini, kao partnerska institucija koja sudjeluje u radu nacionalnog Povjerenstva dati potporu Ministarstvu poljoprivrede u provedbi Akcije 9. Program stručno-znanstvenih istraživanja u ekološkoj poljoprivredi i Akcije 12. Informativno promotivna kampanja o prednostima ekološke poljoprivrede. Planirana sredstva Fonda za potporu navedenim akcijama iznose 100.000,00 kn. Fond planira dio sredstava dodijeliti obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i drugim korisnicima u cilju poticanja ekološke poljoprivrede i proizvodnje hrane, sadnje i uzgoja autohtonih sorti voća i povrća te uzgoja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Za pripremu poljoprivredno-okolišnih mjera za očuvanje bioraznolikosti čiji je nositelj i glavni korisnik sredstava Ministarstvo zaštite okoliša i prirode planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kn.

U 2013. godini planiran je nastavak suradnje s Ministarstvom branitelja na pripremi, provedbi i razvoju projekata poticanja održivog razvoja ruralnog prostora koje će ostvarivati zadruga hrvatskih branitelja. Za tu svrhu u okviru

planiranih sredstava osigurana su sredstva u iznosu od 2.000.000,00 kn koja se planiraju dodijeliti zadrugama hrvatskih branitelja putem javnog natječaja.

U okviru aktivnosti poticanja održivog razvoja ruralnog prostora planirana su sredstva u iznosu od 500.000,00 kn za sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva u ruralnim područjima i udruga hrvatskih branitelja.

Planirana sredstva: Fond je za poticanje održivog razvoja ruralnog prostora u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 5.000.000,00 kn. Planiranim sredstvima predviđena je realizacija ranije preuzetih obveza, a dio sredstava dodijelit će se putem javnog natječaja obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, zadrugama hrvatskih branitelja, obrtnicima, trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama koje svojim projektima pridonose ostvarivanju ciljeva Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011.-2016. godine.

4.12. POTICANJE OBRAZOVNIH, ISTRAŽIVAČKIH I RAZVOJNIH STUDIJA, PROGRAMA I PROJEKATA

U svrhu unaprijeđenja zaštite okoliša i prirode, a posebno radi postizanja ciljeva u poboljšanju kvalitete zraka, tla, voda, mora, čistije proizvodnje, gospodarenja otpadom, smanjenja emisija štetnih plinova te ublažavanja klimatskih promjena i zaštite ozonskog omotača, Fond će i nadalje poticati obrazovne, istraživačke i razvojne studije te sufinancirati odgovarajuće programe, projekte i slične aktivnosti. Također, Fond podržava edukativne projekte i programe organizacija civilnog društva (udruga) kojima se promiče zaštita okoliša i prirode u ruralnim područjima, prevencija onečišćenja te promocija odvojenog prikupljanja različitih vrsta otpada s ciljem recikliranja i ponovnog korištenja sirovina iz otpada.

Fond će sudjelovanjem u edukaciji i međusektorskom suradnjom u području zaštite okoliša, prirode i održivog razvitka dati doprinos podizanju svijesti javnosti o potrebi očuvanja okoliša i prirode u svim oblicima gospodarskog i društvenog djelovanja.

Planirana sredstva: Fond je za poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa i projekata u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 2.800.000,00 kn. Planiranim sredstvima predviđena je realizacija ranije preuzetih obveza, a dio sredstava dodijelit će se putem javnog natječaja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnim ustanovama, znanstvenim institucijama, školama, dječjim vrtićima, organizacijama civilnog društva (udrugama) i dr.

4.13. RAZVOJ I ODRŽAVANJE INFORMACIJSKOG SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA

Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO) u kojemu se prikupljaju, objedinjuju i obrađuju svi dostupni podaci o stanju okoliša i pritiscima na okoliš na nacionalnoj razini primarni je izvor podataka i informacija koji služi u donošenju i provedbi politike zaštite okoliša. ISZO vodi, koordinira i izgrađuje Agencija za zaštitu okoliša (AZO). Uredbom o informacijskom sustavu zaštite okoliša (NN 68/08) propisano je donošenje Programa vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša kojim su definirani ciljevi, pridružene mjere i aktivnosti s rokovima te su procijenjena sredstva za njegovu provedbu.

Relevantni, pouzdani i kontinuirani podaci o vrstama i količinama pritiska na okoliš od velike su važnosti za provedbu programa i projekata te ispunjavanje zadataka Fonda. Zbog navedenog Fond je osigurao sredstva u Financijskom planu za 2013. godinu s projekcijom za 2014. i 2015. godinu sredstva za financiranje projekta „Razvoj i održavanje informacijskog sustava zaštite okoliša“, a glavne aktivnosti projekta bit će usmjerene na daljnji razvoj ISZO-a; nadogradnju postojećih i implementaciju novih sustava/baza/aplikacija dok će posebne aktivnosti biti usmjerene na nadogradnju sustava svih tematskih cjelina (tlo, zrak, sektorski pritisci, otpad, priroda, vode, opća pitanja zaštite okoliša) zbog potreba uspostavljanja novih izvještajnih portala, potrebi konsolidacije i povezivanja sustava/baza/aplikacija u jedinstveni Informacijski sustav zaštite okoliša.

U Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN 107/03) u članku 19. predviđena je mogućnost korištenja sredstava Fonda za *unapređivanje sustava informiranja o stanju okoliša, praćenja i ocjenjivanja stanja okoliša te uvođenja sustava upravljanja okolišem.*

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provođenje razvoja i održavanja informacijskog sustava zaštite okoliša (AZO) planirao sredstva u iznosu od 8.531.000,00 kn.

4.14. OSTALI PROGRAMI I PROJEKTI ZAŠTITE OKOLIŠA

U okviru *ostalih programa i projekata zaštite okoliša* sukladno Financijskom planu, osigurana su sredstva za već preuzete obveze u prethodnim godinama. Programom rada Fonda za 2013. godinu nastavlja se sufinanciranje troškova prijevoza komunalnog otpada s otoka na kopno za radi konačnog zbrinjavanja. Sufinanciranjem prijevoza otpada s otoka na kopno pomaže se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u postizanju cilja, smanjenju odlaganja otpada na otocima, čime se pridonosi očuvanju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora.

Planirana sredstva: Fond je u 2013. godini za provođenje ostalih projekata zaštite okoliša planirao sredstva u iznosu od 4.500.000 kn, a sve sukladno preuzetim obvezama Fonda po Odluci Upravnog odbora Fonda i prethodno sklopljenim ugovorima s jedinicama lokalne samouprave.

5. ULAGANJA U PROGRAME I PROJEKTE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI U 2013. GODINI

Za **projekte i programe energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, te mjere racionalnog gospodarenja energijom** sukladno Strategiji energetskega razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09), nacionalnim energetskim programima, drugim programima i aktima u području energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i racionalnog gospodarenja energijom, međunarodnim ugovorima čija je stranka Republika Hrvatska za namjene utvrđene odredbama Zakona o Fondu i Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji te prioritetima nadležnih ministarstava u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, kao i već preuzetim obvezama po sklopljenim ugovorima, Financijskim planom Fonda za 2013. godinu planirano je **141.353.000,00 kn** i to kako slijedi:

PROGRAMI I PROJEKTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	PLAN 2012	PLAN 2013	INDEKS 2013/2012
Provedba nacionalnih energetskih programa	34.502.000	30.532.868	88,50
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	2.000.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	27.000.000	20.532.868	76,05
3811 - Tekuće donacije u novcu	1.000.000	0	0,00
3822 - Kapitalne donacije građanima i kućanstvima	185.000	1.000.000	540,54
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trg. društvima izvan javnog sektora	6.000.000	7.000.000	116,67
5164 - Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima	317.000	0	0,00
Provedba energetskih pregleda i demonstracijskih aktivnosti i audita	2.307.000	3.030.000	131,34
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javn. sektora	505.000	2.000.000	396,04
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	1.744.000	1.030.000	59,06
3811 - Tekuće donacije u novcu	58.000	0	0,00
Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	17.844.000	35.782.000	200,53
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	150.000	2.300.000	1.533,33
3523 - Subvencije poljoprivrednicima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima	744.000	700.000	94,09
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	11.000.000	16.530.000	150,27
3811 - Tekuće donacije u novcu	450.000	0	0,00
5141 - Dani zajmovi trg. društvima u javn. sektoru - dugoročni	0	2.000.000	-
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trg. društvima izvan javn. sektora	5.200.000	13.252.000	254,85
5164 - Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima	300.000	1.000.000	333,33
Poticanje održive gradnje	26.680.000	26.000.000	97,45
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	80.000	3.600.000	4.500,00
3523 - Subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima	0	400.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	22.200.000	21.500.000	96,85
3811 - Tekuće donacije u novcu	4.400.000	500.000	11,36
Poticanje čistijeg transporta	1.000.000	6.500.000	650,00
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	2.000.000	-
3523 - Subvencije poljoprivrednicima i obrtnicima	0	500.000	-
5141 - Dani zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru - dugoročni	0	500.000	-
5163 - Dani zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1.000.000	2.500.000	250,00
5164 - Dani zajmovi tuzemnim obrtnicima	0	1.000.000	-
Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija	2.300.000	3.700.632	160,90
3233 - Usluge promidžbe i informiranja	100.000	400.632	400,63
3237 - Intelektualne i osobne usluge	100.000	300.000	300,00

3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javn. sektora	1.000.000	1.704.000	170,40
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	600.000	1.256.000	209,33
3811 - Tekuće donacije u novcu	500.000	40.000	8,00
Ostali programi i projekti energetske učinkovitosti	487.000	1.200.000	246,41
3233 – Usluge promidžbe i informiranja	0	30.000	-
3235 - Zakupnine i najamnine	0	40.000	-
3237 - Intelektualne i osobne usluge	0	30.000	-
3293 - Reprezentacija	0	50.000	-
3299 - Ostali nespomenuti rashodi	0	50.000	-
3811 - Tekuće donacije u novcu	487.000	1.000.000	205,34
Jamstveni fond	10.000.000	20.000.000	200,00
5321 - Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	10.000.000	20.000.000	200,00
Provedba aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i nacionalnoj razini RH	500.000	1.000.000	200,00
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	500.000	1.000.000	200,00
Provedba energetske politike	1.000.000	700.000	70,00
3237 - Intelektualne i osobne usluge	1.000.000	700.000	70,00
Međunarodna suradnja	15.313.000	9.257.500	60,46
3522 - Subvencije trgovačkim društvima izvan javn. sektora	0	240.000	-
3632 - Kapitalne pomoći unutar države	0	240.000	-
3811 - Tekuće donacije u novcu	15.313.000	8.777.500	57,32
Poticanje edukativnih i informacijskih aktivnosti u području energetske učinkovitosti	4.501.000	3.650.000	81,09
3233 – Usluge promidžbe i informiranja	4.360.000	3.560.000	81,65
3235 – Zakupnine i najamnine	30.000	50.000	166,67
3237 - Intelektualne i osobne usluge	60.000	20.000	33,33
3293 - Reprezentacija	30.000	0	0,00
3299 – Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	21.000	20.000	95,24
UKUPNO	116.484.000	121.353.000	121,40

Aktivnosti Fonda na ostvarivanju programa i projekata u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, te poticanja, provođenja i analize mjera racionalnog gospodarenja energijom provodit će se u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, drugim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugim pravnim i fizičkim osobama kao i domaćim i međunarodnim financijskim i drugim institucijama.

5.1. PROGRAMI I PROJEKTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

5.1.1. PROVEDBA NACIONALNIH ENERGETSKIH PROGRAMA

S obzirom na nužnost provedbe svih aktivnosti za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu s direktivama Europske unije iz područja energetske učinkovitosti (2012/27/EU), energetske svojstava zgrada (2010/31/EU) i zahtjeva za energetske učinkovitosti proizvoda povezanih s energijom (2009/125/EZ), koje je Republika Hrvatska ugradila u svoje zakonodavstvo te strateške i planske dokumente, Fond će u 2013. godini aktivno sudjelovati u provedbi i financiranju niza mjera i aktivnosti koje su sastavni dio Drugog nacionalnog akcijskog plana za energetske učinkovitost za razdoblje do 2013. godine (dalje u tekstu 2.NAPEnU).

U provedbi nacionalnih energetske programa odnosno projekata i programa povećanja energetske učinkovitosti u 2013. godini, ciljane skupine su *javni sektor i kućanstva te industrijski sektor i sektor komercijalnih usluga*.

Energetski učinkovita i ekološka javna rasvjeta

Sukladno 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, Fond će poticati poboljšanje energetske učinkovitosti u području javne rasvjete putem projekata rekonstrukcije postojećih te izgradnje novih sustava javne rasvjete. Moguće uštede ostvarene provedbom takvih projekata iznose 30-50% potrošnje električne energije.

Uvođenje individualnog mjerenja toplinske energije u stanove višestambenih zgrada

U sektoru kućanstava Fond će u skladu s 2.NAPEnU, mjera E.1 – Individualno mjerenje i informativni računi, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i opskrbljivačima toplinskom energijom sufinancirati ugradnju razdjelnika toplinske energije (uređaja za lokalnu razdiobu isporučene toplinske energije) i radijatorskih termostatskih ventila u stanove zgrada priključenih na centralizirane toplinske sustave. Ugradnjom razdjelnika toplinske energije odnosno raspodjelom i obračunom toplinske energije prema stvarnoj potrošnji moguće je ostvariti energetske uštede i do 30%. Do kraja 2013. godine Fond planira sufinancirati uvođenje individualnog mjerenja potrošnje toplinske energije u 10.000 stambenih jedinica.

Korištenje ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije u kućanstvima na otocima

Tijekom 2013. godine Fond će temeljem Strategije korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima i Programa korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima (2008.-2012.) koje je donijela Vlada Republike Hrvatske, a u skladu s 2.NAPEnU, mjera R.4 – Program korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) i sunčeve energije na otocima, nastaviti poticati projekte ugradnje sustava za korištenje UNP-a ili kombiniranog sustava UNP i sunčevih toplinskih kolektora u kućanstvima na otocima. Osim Fonda, u provedbi Programa sudjeluju Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Nabava energetski najučinkovitijih kućanskih uređaja (zamjena uređaja) građanima

Sukladno 2.NAPEnU, mjera R.2 – Energetsko označavanje kućanskih uređaja i energetski standardi, Fond će izraditi program sufinanciranja nabavke najučinkovitijih uređaja na tržištu u Hrvatskoj kao zamjene za stare uređaje koji se uklanjaju iz uporabe (vidi točku 5.2.3.1.), te u drugoj polovici 2013. godine provesti ogledne aktivnosti. Temeljem ostvarenih rezultata u 2013. godini će se odlučiti o nastavku programa u sljedećim godinama.

Povećanje energetske učinkovitosti u industriji

U skladu s 2.NAPEnU, mjere I.6 – Uvođenje efikasnih elektromotornih pogona i H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, a s obzirom da se mjere u sektoru industrije pokazuju kao troškovno najisplativije mjere energetske učinkovitosti, Fond će u 2013. godini sufinancirati projekte energetske učinkovitosti koji imaju za cilj smanjenje potrošnje energije za minimalno 20%.

Povećanje energetske učinkovitosti u hotelima i drugim zgradama javne namjene u sektoru komercijalnih usluga

Tijekom 2013. godine Fond će, sukladno 2.NAPEnU, mjere C.4 – Povećanje učinkovitosti rashladnih sustava u hotelima i drugim turističkim objektima i H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, poticati projekte povećanja energetske učinkovitosti u zgradama javne namjene sektora komercijalnih usluga, a posebice u hotelima odnosno zgradama turističkog sektora.

Izrada projektne dokumentacije za projekte povećanja energetske učinkovitosti

U 2013. godini Fond će ovisno o raspoloživosti sredstava, a u skladu s 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, razmotriti i mogućnost **sufinanciranja i izrade projektne dokumentacije za projekte povećanja energetske učinkovitosti**, kako bi se nositeljima takvih projekata omogućila prijava za financiranje investicija putem fondova Europske unije ili drugih izvora financiranja.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu projekata energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijenosu i neposrednoj potrošnji energije u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 30.532.868,00 kn - 11.747.864,07 kn se odnose na preuzete obveze iz ranijih godina, dok su sredstva u iznosu od 18.785.003,93 kn predviđena za provedbu novih natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja projekata i dr.

5.1.2. POTICANJE KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Kako bi se doprinijelo ostvarenju ciljeva prema Direktivi Europske unije 2009/28/EC o poticanju korištenja obnovljivih izvora energije, Fond će u 2013. godini, u skladu s ostalim nacionalnim ekonomskim instrumentima, značajno poticati korištenje obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne i toplinske energije.

Izrada projektne dokumentacije za projekte obnovljivih izvora energije

Fond će u skladu s 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, sufinancirati izradu projektne dokumentacije za projekte korištenja obnovljivih izvora energije, kako bi se nositeljima takvih projekata omogućila prijava za financiranje investicija putem fondova Europske unije ili drugih izvora financiranja.

Korištenje obnovljivih izvora energije u kućanstvima (obiteljskim kućama i višestambenim zgradama)

Sa ciljem osiguravanja financijske potpore građanima za investiranje u korištenje obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama i višestambenim zgradama, Fond će sukladno 2.NAPEnU, mjera R.3 – Program financijskih potpora fizičkim osobama za investicije u sunčeve toplinske sustave i ostale mjere EnU, u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave sufinancirati ugradnju sustava za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora. Do kraja 2013. godine Fond planira poticati ugradnju takvih sustava u 2.000 stambenih jedinica (obiteljskih kuća i stanova u višestambenim zgradama).

Korištenje obnovljivih izvora energije u hotelima i drugim zgradama javne namjene u sektoru komercijalnih usluga

Poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru komercijalnih usluga, a posebice sektoru turizma, značajno će se doprinijeti ostvarenju ciljeva sukladno u 2.NAPEnU, mjere C.2 – Program poticanja uporabe sunčeve energije u kampovima, C.3 – Program poticanja investicija u sunčeve toplinske sustave i ostale mjere EnU u hotelima i H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet.

Korištenjem sustava obnovljivih izvora energije, a posebice solarnih toplinskih sustava za pripremu potrošne tople vode i grijanje, nastoji se u najvećoj mjeri izbjeći korištenje električne energije i fosilnih goriva za proizvodnju toplinske energije, te iskoristiti obnovljive izvore energije svugdje gdje je njihova uporaba opravdana.

Projekti obnovljivih izvora energije koji nisu obuhvaćeni nacionalnim sustavom poticanja

Fond će u 2013. godini u skladu s 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, sufinancirati projekte korištenja obnovljivih izvora energije, odnosno izgradnje individualnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije, a nisu obuhvaćeni nacionalnim sustavom poticanja te sustava koji koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju toplinske energije. Nadalje, Fond će sufinancirati i izgradnju sustava za proizvodnju čvrstih biogoriva te proizvodnju opreme i komponenata za korištenje obnovljivih izvora energije.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu projekata korištenja obnovljivih izvora energije u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 35.782.000,00 kn -8.710.000,00 kn se odnose na preuzete obveze iz ranijih godina, dok su sredstva u iznosu od 27.072.000,00 kn predviđena za provedbu novih natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja projekata i dr.

5.1.3. POTICANJE ODRŽIVE GRADNJE

S obzirom da zgradarstvo pojedinačno predstavlja najveći segment potrošnje energije u Europskoj uniji pa tako i u Hrvatskoj (više od 40%), u središtu interesa je nalaženje novih tehnologija i načina za povećanje energetske učinkovitosti zgrada i primjenu obnovljivih izvora energije.

U 2013. godini Fond će poticati projekte i programe povećanja energetske učinkovitosti u zgradarstvu posebice u javnom sektoru i kućanstvima te sektoru komercijalnih usluga.

Povećanje energetske učinkovitosti u kućanstvima (obiteljske kuće i višestambene zgrade)

Sukladno 2.NAPEnU, mjere R.5 – Plan energetske obnove stambenih zgrada i H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, Fond će tijekom 2013. godine poticanje mjera povećanja energetske učinkovitosti u obiteljskim kućama provoditi u suradnji i uz zajedničko financiranje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok će takve projekte u višestambenim zgradama sufinancirati izravno putem upravitelja zgrada.

U 2013. godini će Fond poticati i provedbu mjera energetske učinkovitosti i primjenu tehnologija korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima u sklopu programa financiranja mjera poboljšanja energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva u nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja.

Povećanje energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora

Fond će u skladu s 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, poticati projekte održive gradnje u javnom sektoru na način da će temeljem provedenih javnih natječaja, a u skladu s propisima Fonda, odgovarajuće sufinancirati provedbu tehničkih mjera energetske učinkovitosti i primjene obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora odnosno zgradama u vlasništvu gradova, općina i županija, središnje države - proračunskih korisnika (ministarstava, zavoda, instituta, akademija, ureda) i izvanproračunskih fondova te javnih poduzeća.

Nadalje, Fond će u 2013. godini izravno financirati provedbu Programa energetske obnove zgrada javnog sektora u nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, na način kako je to definirano u 2.NAPEnU, mjera P.5 – Plan energetske obnove zgrada javnog sektora i u skladu s propisima Fonda.

Povećanje energetske učinkovitosti u zgradama turističkog sektora te drugim komercijalnim zgradama javne namjene

S obzirom da su u proteklom razdoblju u sektoru komercijalnih usluga u Hrvatskoj sustavne aktivnosti za poticanje energetske učinkovitosti izostale, Fond će sukladno 2.NAPEnU, mjera H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet, u 2013. godini značajnije sufinancirati energetske obnovu postojećih i izgradnju novih niskoenergetskih zgrada, posebice u sektoru turizma. Aktivnosti će se provoditi i u suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i Ministarstvom turizma.

Povećanje broja zgrada s gotovo nultom potrošnjom energije

S obzirom na zahtjeve Direktive Europske unije 2010/31/EC o energetske svojstvima zgrada da sve zgrade javne namjene od konca 2018. godine, a sve zgrade od konca 2020. godine, treba obnavljati i graditi u gotovo nula energetske standardu, Fond će sukladno 2.NAPEnU, mjera B.4 – Povećanje broja zgrada s gotovo nultom potrošnjom energije, sudjelovati u provedbi Nacionalnog plana za povećanje broja gotovo nula energetskih zgrada kojeg tijekom 2013. godine treba izraditi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja. Fond će temeljem navedenog Plana poticati izgradnju novih zgrada ili obnovu postojećih zgrada koje će imati bolje energetske karakteristike od onih zahtijevanih propisima, tj. zgrada koje će biti izgrađene ili obnovljene prema gotovo nula energetske standardu. Shema poticanja kao i ukupan iznos poticanja u 2013. godini će biti utvrđen u skladu s propisima Fonda te raspoloživim sredstvima Fonda budući da potrebna financijska sredstva za provedbu Plana u 2013. godini nisu definirana u 2.NAPEnU.

Izrada projektne dokumentacije za projekte povećanja energetske učinkovitosti u zgradarstvu

U 2013. godini Fond će ovisno o raspoloživosti sredstava razmotriti mogućnost **sufinanciranja i izrade projektne dokumentacije za projekte povećanja energetske učinkovitosti u zgradarstvu**, kako bi se nositeljima takvih projekata omogućila prijava za financiranje investicija putem fondova Europske unije drugih izvora financiranja.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu projekata održive gradnje u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 26.000.000,00 kn -12.448.000,00 kn se odnose na preuzete obveze iz ranijih godina, dok su sredstva u iznosu od 13.552.000,00 kn predviđena za provedbu novih natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja projekata, provedbu nacionalnih programa i planova te drugih aktivnosti.

5.1.4. POTICANJE ČISTIJEGR TRANSPORTA

Mjere energetske učinkovitosti u sektoru prometa koje su propisane strateškim i planskim dokumentima, doprinose smanjenju potrošnje energije, ali se još uvijek nedovoljno provode pa će Fond u svrhu postizanja nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti, sukladno 2.NAPEnU, uložiti dodatne napore upravo u provođenje predloženih mjera

energetске učinkovitosti u sektoru prometa kojima se nastoji smanjiti porast potrošnje energije u prometu s naglaskom na cestovnom prometu.

Fond će tijekom 2013. godine u suradnji s ministarstvima nadležnim za promet, energetiku i zaštitu okoliša, odabrati i financijski pratiti realizaciju:

- projekata za energetski učinkovita vozila (mjere T.6 – Financijski poticaji za energetski učinkovita vozila i H.4 FZOEU
- financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet),
- edukacije o eko-vožnji za vozače cestovnih vozila (mjera T.1 – Trening eko vožnje za vozače cestovnih vozila).

Planirana sredstva: Fond je za provedbu projekata čistijeg transporta u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 6.500.000,00 kn za provedbu novih natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja projekata i drugih aktivnosti.

5.1.5. POTICANJE OBRAZOVNIH, ISTRAŽIVAČKIH I RAZVOJNIH STUDIJA, PROGRAMA, PROJEKATA I SLIČNIH AKTIVNOSTI

Fond će tijekom 2013. godine sukladno 2.NAPEnU, mjere H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet i H.5 – Energetska učinkovitost u obrazovanju, znanosti i istraživanju:

- sufinancirati razvoj i provedbu projekata i programa promocije i edukacije u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije,
- sudjelovati u poticanju domaćih znanstveno-istraživačkih institucija i gospodarskih subjekata u razvitku tehnologija za energetsku učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije, sve u svrhu ostvarenja definiranih ciljeva odnosno uklanjanja zapreka za razvoj poduzetništva i proizvodnih programa, povećanje konkurentnosti i poticanje razvoja tržišta takvih projekata u Hrvatskoj,
- sufinancirati izradu studija izvodljivosti kao podloga za pripremu dokumentacije za prijavu projekata za financiranje investicija u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije putem fondova Europske unije ili drugih izvora financiranja.

Sredstva u iznosu od 400.632,00 kn planirana su za *usluge promidžbe i informiranja* o programima i aktivnosti koje Fond provodi u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Planirana sredstva: Fond je za poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i sličnih aktivnosti u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 3.700.632,00 kn -293.815,00 kn se odnose na preuzete obveze iz ranijih godina, dok su sredstva u iznosu od 3.406.817,00 kn predviđena za provedbu novog natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa i projekata kao i nabavu drugih usluga uključujući i usluge promidžbe i informiranja.

5.1.6. OSTALI PROJEKTI I PROGRAMI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Fond će tijekom 2013. godine, u skladu s Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine i 2.NAPEnU, mjere H.4 FZOEU – financijska potpora za EnU, OIE i čisti promet i H.5 – Energetska učinkovitost u obrazovanju, znanosti i istraživanju, ulagati u projekte organizacija civilnog društva (udruga) u području poticanja energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije, poticanja održive gradnje, čistijeg transporta i promicanja obrazovanja u svim navedenim područjima, a kako bi se ostvarili pozitivni učinci u smanjenju potrošnje energenata i energije, te smanjenju štetnih emisija u okoliš.

U svrhu provedbe informativno-promotivnih aktivnosti u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora, Fond će u suradnji s nadležnim ministarstvima te drugim tijelima državne uprave i institucijama, organizirati *skup na temu financiranja projekata energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije* s posebnim naglaskom na mogućnosti financiranja projekata sredstvima iz Kohezijskog i strukturnih fondova Europske unije.

Planirana sredstva: Fond je za ostale programe i projekte iz područja energetske učinkovitosti u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 1.200.000,00 kn - 64.000,00 kn se odnose na preuzete obveze iz ranijih godina, dok su sredstva u iznosu od 1.136.000,00 kn predviđena za provedbu novog natječaja za korištenje sredstava Fonda radi sufinanciranja aktivnosti udruga te nabavu drugih usluga.

5.1.7. JAMSTVENI FOND

Cilj osnivanja jamstvenog fonda odnosno pokretanja programa jamstava je poboljšanje tržišnih uvjeta za provedbu ulaganja privatnog sektora u okviru Programa energetske obnove zgrada javnog sektora 2012.-2013. u nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja i u provedbi Centra za praćenje poslovanja energetskeg sektora i investicija. Jamstvo se izdaje za namjenska sredstva kredita iz kreditnih linija banaka namijenjenih isključivo za financiranje radova na energetskej obnovi zgrada po uvjetima Programa energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. – 2013. Fond će ovu aktivnost pokrenuti i provoditi u suradnji sa Centrom za praćenje poslovanja energetskeg sektora i investicija.

Planirana sredstva: Fond je za ovu namjenu u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 20.000.000,00 kn.

5.2. POTICANJE, PROVEDBA I ANALIZA MJERA RACIONALNOG GOSPODARENJA ENERGIJOM

U okviru ove djelatnosti poticanja Fond će provoditi mjere racionalnog gospodarenja energijom za koje je preuzeo obveze, raspisati nove natječaje za sufinanciranje mjera i aktivnosti racionalnog gospodarenja energijom, provesti suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru programa i planova energetske učinkovitosti, sa ESCO tvrtkama (tvrtkama za pružanje energetskeg usluga), s uredima za gospodarenje energijom obveznika gospodarenja energijom i s centrima za informiranje građana i pravnih osoba o racionalnom gospodarenju energijom i energetskej učinkovitosti u neposrednoj potrošnji.

Fond će koordinirati aktivnosti koje imaju za cilj poboljšanje energetske učinkovitosti u sektorima neposredne potrošnje energije (kućanstva, usluge, industrija i promet), u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, drugim državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugim pravnim i fizičkim osobama kao i međunarodnim financijskim i drugim institucijama.

Sukladno odredbama Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji i Pravilnika o metodologiji za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije u neposrednoj potrošnji, u skladu s Direktivom 2006/32/EC o energetskej učinkovitosti i energetskeg uslugama odnosno u skladu s Direktivom 2012/27/EU, Fond je obvezan provoditi postupak praćenja i verifikacije ostvarenih ušteda energije kod korisnika vlastitih sredstava kao obveznika gospodarenja energijom. Cilj analize i ocjenjivanja mjera gospodarenja energijom, odnosno programa i projekata sufinanciranih sredstvima Fonda, je utvrđivanje opravdanosti ulaganja Fonda u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti propisanih nacionalnim akcijskim planovima energetske učinkovitosti, te davanje smjernica za raspisivanje daljnjih natječaja Fonda. Izradom izvješća o uštedama energije postignutih realiziranim programima i projektima, Fond daje jednu od ključnih osnova za izradu Nacionalnog akcijskeg plana energetske učinkovitosti, a kojim se utvrđuje doprinos Fonda u ostvarivanju ciljeva energetske učinkovitosti Republike Hrvatske, kao i u ostvarivanju preuzetih obveza Republike Hrvatske u okviru politike energetske učinkovitosti Europske unije. Nadalje, Fond će provesti prikupljanje podataka, analizu i verifikaciju postignutih ušteda realizacijom programa i projekata energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije sufinanciranih od strane Fonda, te o navedenom izraditi novi Izvještaj nastavno na Izvještaj o ostvarenim uštedama energije iz programa i projekata Fonda provedenih do konca 2010. godine izrađen u 2011. godini u suradnji s Ministarstvom gospodarstva. Fond je proveo i analizu ulaganja u program HIO i projekt SGE koje provodi UNDP i izradio izvještaje o suradnji s UNDP-om u 2010. i 2012. godini, a isto će ostvariti i u 2013. godini. Fond će provesti i analizu dostupnih dokumenata energetske učinkovitosti, odnosno programa i planova energetske učinkovitosti i ocijeniti uspješnost provedbe planiranih mjera racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji obveznika gospodarenja energijom. Ostvarivanjem ove djelatnosti Fond provodi agencijske poslove za korisnike sredstava Fonda kao obveznicima gospodarenja energijom odnosno za iste ostvaruje ulogu agencije za energetske učinkovitost.

5.2.1. PROVEDBA ENERGETSKIH PREGLEDA I DEMONSTRACIJSKIH AKTIVNOSTI U CILJU UČINKOVITOG KORIŠTENJA ENERGIJE U NEPOSREDNOJ POTROŠNJI - IZLAGANJE ENERGETSKIH CERTIFIKATA

Fond će u 2013. provoditi sufinanciranje energetskeg certificiranja zgrada i građevina u skladu s posebnim propisom i u skladu s donesenim hrvatskim zakonodavnim okvirom u području gradnje i energetske učinkovitosti, te u skladu s Direktivom Europske Unije 2010/31/EU o energetskeg svojstvima zgrada i Direktivom 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti.

U okviru preuzetih obveza u provedbi projekta „Sustavno gospodarenje energijom (SGE) u gradovima i županijama“ Fond je u 2011. godini, raspisao i proveo natječaj za sufinanciranje izvođenja energetskeg pregleda zgrada županijskeg i gradskih poglavarstava sa ciljem izrade energetskeg certifikata zgrada i njihovog javnog izlaganja za što je odobrio

sredstva u iznosu od 480.256,05 kn. Fond je ovu aktivnost proveo i u 2012. godini i raspisao natječaj za sufinanciranje izvođenja energetskih pregleda zgrada za javni sektor, za komercijalni sektor i sektor kućanstva. Po provedenom postupku natječaja tijekom 2012. godine zaključit će se novi ugovori između Fonda i korisnika sredstava, a provedba energetskih pregleda se planira tijekom 2013. i 2014. godine.

U 2013. godini planirano je raspisivanje novih natječaja Fonda radi sufinanciranja energetskih pregleda sa ciljem javnog izlaganja energetskih certifikata o energetskim svojstvima zgrada u sektoru industrije, komercijalnom sektoru, u javnom sektoru te u sektoru kućanstva.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu energetskih pregleda i demonstracijskih aktivnosti u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 3.030.000,00 kn.

5.2.2. POTICANJE AKTIVNOSTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI NA LOKALNOJ I NACIONALNOJ RAZINI REPUBLIKE HRVATSKE

Fond je dužan poticati tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na provedbu mjera racionalnog gospodarenja energijom. Fond će provesti suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru programa i planova energetske učinkovitosti, sa esco tvrtkama odnosno tvrtkama za pružanje energetskih usluga, s uredima za gospodarenje energijom obveznika gospodarenja energijom i s centrima za informiranje građana i pravnih osoba o racionalnom gospodarenju energijom i energetskoj učinkovitosti u neposrednoj potrošnji, nastavno na rezultate projekta „Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama“. Ulaganja Fonda u mjere energetske učinkovitosti na lokalnoj razini provest će se u sektorima potrošnje energije, posebice u industriji i prometu gdje su se u prethodnom razdoblju pri ocjenjivanju projekata sufinanciranim od strane Fonda iskazala najveća isplativost ulaganja pri postizanju uštede energije i smanjenju štetnih emisija. Provedba ove aktivnosti temelji se na zakonodavnom okviru koji se primjenjuje u području transporta i u koji su ugrađene obveze za poticanje energetske učinkovitosti i zaštitu okoliša u dijelu smanjenja štetnih emisija, te konačno zahtjevi kojima se doprinosi smanjenju klimatskih promjena što se posebno odnosi na provedbu zakonodavnog okvira koji se primjenjuje u sektoru prometa, a u skladu su s Direktivama 2003/30/EC, 2009/33/EC, 2010/40/EU i drugim vezanim radnim i usvojenim dokumentima Europske Unije u svezi sektora prometa. Fond planira raspisivanje novih natječaja za sufinanciranje izrade ciljanih operativnih programa za primjenu energetske učinkovitosti u sektoru prometu za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji trebaju uključiti primjenu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u prometnim sustavima koji se odvijaju na njihovom području, a koji će prije svega uključivati mjeru napredne regulacije križanja opremljenih inteligentnim semaforima i izradu shema za uvođenje Car Sharing-a u gradovima kao prioritetnim mjerama vezano za cestovni promet.

5.2.2.1. Izrada programa za napredne regulacije križanja opremljenih inteligentnim semaforima

Inteligentni semafori opremljeni su autonomnim sustavom napajanja iz obnovljivih izvora (sunce, vjetar) čime doprinose smanjenju potrošnje primarne energije, kao i smanjenju emisija ugljičnog dioksida i ostalih štetnih plinova. Provedbom ove aktivnosti se predlaže postupna zamjena postojećih semafora instaliranih na 200 raskrižja do 2020. godine. U takvim okolnostima, mjerom bi se mogla smanjiti potrošnja goriva na prometnim raskrižjima do 1.580 tona do 2016. godine, odnosno do 9.320 tona do 2020. godine.

5.2.2.2. Razvoj sheme za uvođenje Car Sharing sheme u gradovima

Uvođenje Car Sharing sheme je mjera organizacijskog tipa kojom se prvenstveno želi povećati iskoristivost vozila s područja urbanih sredina, a s ciljem smanjenja prostorne zagušenosti gradova i smanjenja emitiranja štetnih emisija. Temeljem iskustava europskih zemalja i gradova, praksa je pokazala da jedno vozilo u Car Sharing shemi supstituira 4-8 normalnih vozila. Kao jedna od mjera za povećanje energetske učinkovitosti u prometu, predlaže se postupno uvođenje od minimalno 100 vozila godišnje u shemu u najvećim gradovima zaključno do 2020. godine. Procjenjuje se da bi se uvođenjem najučinkovitijih vozila u predmetnu shemu mogla postići razlika u potrošnji goriva u iznosu od 2l/100 km u odnosu na postojeća vozila.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu poticanja aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i nacionalnoj razini Republike Hrvatske u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 1.000.000,00 kn.

5.2.3. PROVEDBA ENERGETSKE POLITIKE REPUBLIKE HRVATSKE

Fond je u 2013. godini planirao financiranje strateških i provedbenih dokumenata kojima se ostvaruje unaprjeđenje zakonodavno- regulatornog i institucionalnog okvira za provedbu i praćenje provedbe politike energetske učinkovitosti. Prema Izvještaju Fonda o ostvarenim uštedama realiziranim sredstvima Fonda, ulaganja u provedbu mjera, programa i

projekata energetske učinkovitosti u sektoru industrije značajno se doprinosi smanjenju potrošnje svih vrsta energije i energenata u industrijskim procesima. Kao prioritetne mjere Fond će financirati izradu pojedinačnih ciljanih programa energetske učinkovitosti po sektorima potrošnje (sektor industrije, prometa, kućanstva i usluga) kako bi se ostvarili ciljevi energetske politike Republike Hrvatske.

Fond planira sufinanciranje izrade Programa Energetsko označavanje kućanskih uređaja i energetski standardi sa uspostavom laboratorija, Programa rada Mreže industrijske energetske efikasnosti i Studije izvodljivosti za uvođenje sustava dobrovoljnih sporazuma s industrijom kao ciljanih prioritetnih dokumenata kojima se definiraju održive mjere energetske učinkovitosti u sektoru industrije.

5.2.3.1. Izrada Programa Energetsko označavanje kućanskih uređaja i energetski standardi

Od 2006. godine u Hrvatskoj je na snazi obveza označavanja energetske učinkovitosti za sedam grupa uređaja. Program će utvrditi sustav podataka namijenjen potrošačima o korištenju i odabiru energetski učinkovitih uređaja koji zadovoljavaju propise EU. Prema zahtjevima Direktiva 2010/30/EU i 2009/125/EC potrebno je uspostaviti ispitni laboratorij kojim će se moći utvrditi istinitost podataka deklariranih na oznaci energetske učinkovitosti kao i zadovoljavanje zahtjeva eko-dizajna proizvoda. U 2013. godini potrebno je izraditi navedeni Program i uspostaviti ispitni laboratorij što je jedna od značajnih mjera u Nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti RH.

5.2.3.2. Izrada Programa rada Mreže industrijske energetske efikasnosti

Mreža industrijske energetske efikasnosti je mjera kroz koju će se provoditi čitav niz aktivnosti usmjerenih na promoviranje energetske učinkovitosti u industriji. Osnovni je cilj poboljšati svijest i znanje vodstva industrijskih poduzeća i zaposlenika kako bi se iskoristili potencijali mjera s vrlo niskom troškovima provedbe, uspostaviti organizacijsku strukturu u poduzeću (energetski menadžment) i uvesti informacijske sustave za nadzor i analizu potrošnje energije. Program treba sadržavati odabir ključnih industrijskih grana za provedbu aktivnosti, detaljan prijedlog mjera energetske učinkovitosti za svaku granu i plan provedbe tih mjera te potreban iznos sufinanciranja kojega treba osigurati Fond za provedbu projekata energetske učinkovitosti u sektoru industrije.

5.2.3.3. Izrada Studije izvodljivosti za uvođenje sustava dobrovoljnih sporazuma s industrijom

Cilj izrade Studije je poboljšati energetska učinkovitost u industrijskim postrojenjima koja su obvezna plaćati naknadu za emisije CO₂. Dobrovoljnim sporazumima tvrtke se obvezuju provesti niz mjera energetske učinkovitosti i uspostaviti strukturu za gospodarenje energijom. Povoljni rezultati studije bili bi osnova za pokretanje programa dobrovoljnih sporazuma u sektoru industrije.

5.2.3.4. Izrada sheme energetskih pregleda za industriju

Najveći dio potrošnje električne energije u industriji otpada na elektromotome pogone i do 90%. Izrada sheme energetskih pregleda za industriju osigurat će procjenu potencijala ušteda energije u industrijskim postrojenjima, koja će uključivati i razvoj tipskih energetskih pregleda elektromotornih pogona u industrijskim postrojenjima.

Uvođenje efikasnih elektromotornih pogona odnosi se na ugradnju električnih motora visoke učinkovitosti, a provedba ove mjere može postići tehničke uštede električne energije više od 16%, ekonomske uštede više od 10%, te bi smanjenje instalirane snage imalo pozitivan učinak na stabilnost rada elektroenergetskog sustava.

5.2.3.5. Provedba Drugog Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti Republike Hrvatske

Fond će osigurati financiranje poslova i aktivnosti potrebnih za provođenje Drugog nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti Republike Hrvatske kao nacionalnog strateškog dokumenta u području energetske učinkovitosti.

5.2.3.6. Nacionalni strateški dokumenti energetskog razvoja, očuvanja klime, novih tehnologija, gospodarenja energijom i otpadom vezani pilot projekti

Fond planira financiranje izrade nacionalnih strateških dokumenata energetskog razvoja, očuvanja klime, novih tehnologija, gospodarenja energijom i otpadom vezanih pilot projekata radi sustavne provedbe politike energetske učinkovitosti i praćenja postignutih učinaka ulaganja u sve sektore potrošnje energije, zaštitu okoliša i održivi razvoj u Republici Hrvatskoj.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu energetske politike Republike Hrvatske u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 700.000,00 kn.

5.2.4. MEĐUNARODNA SURADNJA

U 2013. godini Fond će nastaviti financijsko praćenje i aktivno sudjelovanje u provedbi nacionalnih programa i projekata koje zajednički provode Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Program ujedinjenih naroda u Hrvatskoj (UNDP) i Fond, a to su: Projekt "Sustavno gospodarenje energijom (SGE) u gradovima i županijama" i Program za učinkovito korištenje energije u objektima u vlasništvu Republike Hrvatske „Dovesti svoju kuću u red“. U 2013. godini Fond će i nadalje provoditi preuzete aktivnosti sa projekta SGE a što su energetske preglede zgrada, javno izlaganje certifikata o energetske svojstvima zgrada, edukacija zaposlenika ureda za gospodarenje energijom u gradovima i županijama radi provedbe Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, suradnja s lokalnim i regionalnim energetske agencijama na provedbi SGE projekta i Zakona, suradnja s regionalnim energetske agencijama, udrugama, tvrtkama i drugim dionicima koji sudjeluju u provedbi mjera energetske učinkovitosti, te dogovorenu preuzetu provedbu informacijskih edukativnih aktivnosti putem radionica, konferencija i nacionalnih kampanja za koje već koristi spotove, internet stranicu SGE projekta, besplatni info telefon i publikacije, odnosno podatke i informativno edukacijski materijal koje je izradio UNDP, te će koristiti materijal koje će UNDP izraditi do 31. listopada 2013. godine, odnosno do konca realizacije potpisanih tripartitnih ugovora, koje nose logo UNDP-a, Fonda, Ministarstva gospodarstva, a mora se ugraditi i logo Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja.

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja uz suradnju s Ministarstvom gospodarstva, Fond i UNDP su u 2013. godini dužni provesti prijenos aktivnosti na provedbi SGE projekta i Programa HIO iz UNDP-a kao provedbenog tijela u nacionalne institucije, sukladno odredbama i uvjetima tripartitnih ugovora za 5. godinu provedbe projekta SGE i Programa HIO, sukladno zakonodavnom okviru za energetske učinkovitost i temeljem donesenih važećih provedbenih dokumenata, nacionalnih akcijskih planova i programa energetske učinkovitosti Republike Hrvatske.

Prijenos aktivnosti koordinirati će Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja kao nadležno ministarstvo za energetske učinkovitost, te kao nadležno ministarstvo za provedbu projekta SGE i programa HIO.

Fond je od 2006. godine temeljem Uredbe o objavi Ugovora o Darovnici Zaklade Globalnog Fonda zaštite okoliša, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt obnovljivih izvora energije uključen u provedbu Projekta, na osnovu Ugovora o provedbi darovnice Zaklade Globalnog Fonda zaštite okoliša između Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Ugovora između Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Hrvatske banke za obnovu i razvitak.

U okviru suradnje s međunarodnim pravnim osobama Fond će poticati provedbu racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti kroz sufinanciranje udjela korisnika u projektima koji se financiraju sredstvima Europske unije u okviru Programa „Intelligent Energy“ i drugim programima kojima se potiče provedba mjera energetske učinkovitosti u sektorima potrošnje energije.

5.2.4.1. Projekt "Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama (SGE)" (2008.-2012.)

Projekt „Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama u Republici Hrvatskoj“ (u daljnjem tekstu: SGE projekt) je pokrenut u svibnju 2008. godine sa ciljem da se tijekom dvije godine provedbe projekta uspostavi organizacijska struktura u svim županijama i gradovima u Republici Hrvatskoj koja će omogućiti stalno i sustavno gospodarenje energijom na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, a što će pridonijeti povećanju energetske učinkovitosti i smanjenju potrošnje energije u objektima u vlasništvu gradova i županija te smanjenju emisija štetnih emisija u okoliš. Provedba SGE projekta radi osiguranja stručne i tehničke potpore gradovima i županijama nastaviti će se do konca listopada 2013. godine kako bi se u što više gradova i u svim županijama u Republici Hrvatskoj uspostavile osnovne organizacijske strukture za sustavno gospodarenje energijom, a Fond će i nadalje provoditi preuzete aktivnosti sa projekta SGE.

5.2.4.2. Program za učinkovito korištenje energije u objektima u vlasništvu Republike Hrvatske „Dovesti svoju kuću u red (HIO)“ (2008.-2013.)

Vlada Republike Hrvatske je 2008. godine donijela Zaključak o prihvaćanju Programa za učinkovito korištenje energije u objektima u vlasništvu Republike Hrvatske „Dovesti svoju kuću u red“ (u daljnjem tekstu: HIO program), provođenjem kojeg bi se u razdoblju od 2008. do 2013. godine uz aktivno sudjelovanje državne uprave, kako u podizanju svijesti i stručnog kapaciteta državnih službenika i upravitelja zgrada, tako i u provedbi mjera energetske učinkovitosti u vlastitim objektima, dalo pozitivan primjer poslovnim subjektima i pojedincima da i sami počnu učinkovito koristiti energiju. Osnovne aktivnosti HIO programa, koje su se započele provoditi koncem 2008. godine a nastaviti će

se provoditi do konca listopada 2013. godine, vezane su uz uspostavljanje sustava educiranja ciljane javnosti, odnosno zaposlenika državne uprave, informiranje i educiranje opće javnosti u Hrvatskoj, te uspostavljanje središnjeg registra imovine i središnjeg mjesta za nadzor potrošnje energije.

5.2.4.3. Projekt obnovljivih izvora energije temeljem Darovnice Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša (GEF) za financiranje izrade projektne dokumentacije

U svrhu aktivnog doprinosa razvoju tržišta obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj te kreiranja poticajnog okruženja za ulaganja u obnovljive izvore energije (biomasa, energija vjetra i energija malih vodotoka), Fond će u 2013. godini nastaviti surađivati s Ministarstvom gospodarstva i HBOR-om na realizaciji Projekta obnovljivih izvora energije temeljem Darovnice Zaklade Globalnog fonda za zaštitu okoliša (GEF) gdje je za 15 odobrenih projekata Fond ugovorio sredstva garancije u iznosu od 10,7 milijuna kn za postrojenja projektirane snage od 138,72 MW.

5.2.4.4. Poticanje racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti kroz projekte sufinancirane sredstvima Europske unije, uključivo i projekte u okviru Programa „Intelligent Energy“

Fond će osigurati potporu za projekte koji se sufinanciraju sredstvima Europske Unije, što uključuje sufinanciranje domaće komponente u projektima iz Programa „Intelligent Energy“.

Projekti koji su prihvatljivi za sufinanciranje su projekti kojima se promiču i ostvaruju mjere racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti, a u sklopu navedenog i moguće korištenje obnovljivih izvora energije. Program „Intelligent Energy“ u pravilu osigurava sufinanciranje projekata od 75% do 90%, od čega preostala sredstva mora osigurati korisnik sredstava. Fond će sudjelovati sa svojim sredstvima u sufinanciranju projekata na način da sufinancira 40% od udjela domaće komponente odnosno od udjela korisnika sredstava iz Hrvatske koji će za provedbu projekta isto tako morati osigurati dio vlastitih sredstava.

Planirana sredstva: Fond je za ovu namjenu u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 9.257.500,00 kn.

5.2.5. POTICANJE EDUKATIVNIH I INFORMACIJSKIH AKTIVNOSTI U PODRUČJU ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

U 2013. godini planirana je provedba nacionalne informativne medijske kampanje poticanja energetske učinkovitosti u sklopu koje bi se ciljanim oglašavanjem u tiskanim medijima te na radiju i televiziji podizala svijest građana o energetske i značaju energetskog certificiranja u zgradarstvu. Za sektor prometa u 2013. godini je planirana kampanja promicanja e-mobilnosti i razvoj(a) mreže punionice za električna vozila i održivih gradskih sustava, te je planirana promocija poticanja uporabe sunčeve energije u komercijalnom sektoru, odnosno u kampovima i hotelima. Fond će provesti prikupljanje podataka i analizu radi praćenja učinaka edukativnih i informacijskih aktivnosti. Fond će za ove aktivnosti ostvariti suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, regionalnim energetskim agencijama i organizacijama civilnog društva, tvrtkama za pružanje energetskih usluga, uredima za gospodarenje energijom obveznika gospodarenja energijom i s centrima za informiranje građana i drugim pravnim osobama koje djeluju u području racionalnog gospodarenja energijom. U sklopu provedbe mjera racionalnog gospodarenja energijom i obveza Fonda u okviru Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, Fond će u 2013. godini organizirati konferenciju o postignutim rezultatima Fonda u području racionalnog gospodarenja energijom, energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša i doprinosu Fonda u ostvarivanju ciljeva i preuzetih obveza Republike Hrvatske u okviru politike energetske učinkovitosti Europske unije.

Planirana sredstva: Fond je za provedbu poticanja edukativnih i informacijskih aktivnosti u području energetske učinkovitosti u 2013. godini planirao sredstva u iznosu od 3.650.000,00 kn.

5.2.6. ANALIZA I OCJENJIVANJE UČINAKA PROVEDBE PROGRAMA I MJERA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA KORISNIKE SREDSTAVA FONDA

Fond će u 2013. godini provesti analizu i ocjenjivanje učinka realiziranih projekata energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije koji su sufinancirani sredstvima Fonda. Ocjenjivanje Fonda će se izvršiti u suradnji s ministarstvom nadležnim za energetiku i primjenom Pravilnika o metodologiji za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije u neposrednoj potrošnji (NN 77/12).

5.2.6.1. Provedba postupka verifikacije ušteda energije kod korisnika sredstava fonda

Fond prati ostvarene uštede energije kod korisnika za koje su isti dužni dostavljati jednom godišnje sukladno ugovornim obvezama, a do pet godina nakon realizacije projekta. Temeljem prikupljenih podataka Fond će provoditi postupak izračuna i verifikaciju ušteda na način propisan Pravilnikom. Verifikacija se provodi nastavno na Međunarodni protokol za mjerenje i verifikaciju ušteda energije kojim se utvrđuju načela i metodologije za mjerenje i verifikaciju ušteda energije ostvarenih primjenom mjera poboljšanja energetske učinkovitosti (International Measurement and Verification Protocol – IPMVP).

U 2011. godini Fond je proveo izračun i verifikaciju ostvarenih ušteda 812 projekata korisnika sredstava Fonda provedenih do konca 2010. godine, te utvrdio postignute uštede energije u iznosu od 363.965.940,87 kWh.

U 2013. godini Fond će provoditi izračun i verifikaciju ušteda energije u programima i projektima sufinanciranih sredstvima Fonda realiziranih do konca 2012. godine.

5.2.6.2. Vođenje sustava praćenja i verifikacije ušteda energije i prikupljanje podataka

Za sustavno provođenje postupka verifikacije ušteda Fond će koristiti *Informacijski sustav za praćenje ostvarenih ušteda* koji se mora izraditi u 2013. godini. Korištenje informacijskog sustava je propisana obveza Fonda prema Pravilniku o metodologiji za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije u neposrednoj potrošnji. Informacijski sustav omogućuje evidenciju provedenih mjera, kontinuirano i pouzdano praćenje, mjerenje, verifikaciju i izračun ostvarenih ušteda korisnika sredstava Fonda, što predstavlja doprinos Fonda u preuzetim obvezama i ciljevima energetske politike Republike Hrvatske. Izradom informacijskog sustava od strane Ministarstva gospodarstva omogućit će se korisnicima sredstava Fonda koji su obveznici gospodarenja energijom temeljem Zakona o Fondu, a nastavno temeljem Zakona u učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, dostavljanje podataka za izračun ostvarenih ušteda energije putem interneta. Do uspostavljanja informacijskog sustava Ministarstva gospodarstva, Fond će koristiti postojeći sustav Fonda temeljem zakonodavnog okvira i odredbi sklopljenih ugovora s korisnicima sredstava Fonda radi prikupljanja podataka i izrade izvješća o postignutim uštedama energije sufinanciranjem projekata korisnika sredstava Fonda.

5.2.6.3. Nadzor i ocjenjivanje učinaka provedbe programa i mjera za poboljšanje racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti

Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji propisuje obvezu izrade programa i planova energetske učinkovitosti te izvješća o provedbi programa energetske učinkovitosti županijama i velikim potrošačima koji su iste dužni dostaviti Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja i Fondu.

Fond je u proteklom razdoblju zaprimio Program i Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije od ukupno 4 županije (Zadarska županija, Šibensko-kninska županija, Sisačko-moslavačka županija i Grad Zagreb). Fond će izvršiti nadzor nad provedbom planiranih aktivnosti, odnosno utvrditi izvršenje programa po planiranim mjerama poboljšanja racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti te ocijeniti učinke provedbe.

U 2013. godini Fond će pri planiranju poticanja mjera u području poboljšanja energetske učinkovitosti, uz nacionalne programe, planove i druge strateške dokumente energetske učinkovitosti, analizirati programe i planove energetske učinkovitosti obveznika gospodarenja energijom, te planove za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije korisnika sredstava Fonda kao obveznika gospodarenja energijom s ciljem osiguravanja financiranja energetske učinkovitih, ekonomskih opravdanih i ekološki prihvatljivih mjera energetske učinkovitosti.

5.2.6.4. Priprema izvješća u okviru svog djelokruga i priprema izvješća za ministarstvo nadležno za energetiku u okviru djelokruga rada fonda

Fond će u 2013. godini izraditi godišnji izvještaj o ostvarenim uštedama energije kod korisnika sredstava Fonda i u skladu sa zakonskim obvezama i u suradnji s Ministarstvom gospodarstva.

Cilj izvještaja je davanje ocjene učinka provedbe posebnih programa i mjera energetske učinkovitosti, davanje preporuka o mogućnostima i načinima nastavka njihove provedbe kada ostvaruju pozitivne učinke i doprinose ostvarenju ciljeva rada Fonda i nacionalne energetske politike. Izvještaj će sadržavati objedinjen pregled mjera predviđenih energetske politikama i planskim dokumentima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te davati preporuke za poticanje financiranja energetske učinkovitih, ekonomskih opravdanih i ekološki prihvatljivih mjera energetske učinkovitosti od strane Fonda prema korisnicima sredstava Fonda i za potrebe Ministarstva gospodarstva u sljedećem trogodišnjem razdoblju.

Fond je u 2012. godini izradio Izvještaje o suradnji Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj za provedbu HIO Programa i SGE projekta, a u 2013. godini Fond će izraditi novi izvještaj o suradnji sukladno ugovornim obvezama. Ovim izvještajima daje se pregled suradnje Fonda i UNDP-a za razvoj tijekom provedbe HIO *Programa Vlade RH i SGE projekta* s analizom utroška sredstava i realizacije provedbe planiranih aktivnosti, ocjenom sveukupnih postignuća i nedostataka u radu te preporukama za prijenos provedbe aktivnosti na Fond i druge hrvatske institucije sukladno njihovom djelokrugu rada. Temeljem potpisanih tripartitnih ugovora za provedbu HIO Programa i SGE projekta i sukladno zakonodavnom okviru, Fond će izvještaje dostaviti nadležnom ministarstvu za energetske učinkovitost, nadležnom ministarstvu za zaštitu okoliša i prirode i nadležnom ministarstvu za energetiku.

6. ULAGANJA U GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA U 2013. GODINI

U cilju provođenja aktivnosti i mjera usmjerenih na gospodarenje posebnim kategorijama otpada Fond će isplaćivati naknade i druga sredstva radi podmirenja troškova sustava skupljanja, skladištenja, prijevoza, reciklaže i uporabe, te su za te programe planirani rashodi u 2013. godini u visini od **649.851.615,00 kn** i to sukladno troškovima koji su utvrđeni:

1. Pravilnikom o ambalaži i ambalažnom otpadu,
2. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama,
3. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima,
4. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima,
5. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima,
6. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom i
7. Uredbom o tvarima koje oštećuju ozonski sloj.

Rashodi za gospodarenje posebnim kategorijama otpada planirani su u sljedećim iznosima:

Red. broj	GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	PLAN 2012	PLAN 2013	INDEKS 2013/2012
1.	Gospodarenje s ambalažnim otpadom	504.257.000	456.211.615	90,47
	3295 – Pristojbe i naknade	1.000	0	0,00
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	503.076.000	456.071.615	90,66
	3433 – Zatezne kamate	1.180.000	140.000	11,86
2.	Gospodarenje s otpadnim gumama	22.000.000	26.000.000	118,18
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	22.000.000	26.000.000	118,18
3.	Gospodarenje s otpadnim uljima	21.600.000	11.000.000	50,93
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	21.600.000	11.000.000	50,93
4.	Gospodarenje s otpadnim motornim vozilima	55.000.000	62.000.000	112,73
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	55.000.000	62.000.000	112,73
5.	Gospodarenje s otpadnim baterijama i akumulatorima	8.000.000	8.500.000	106,25
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	8.000.000	8.500.000	106,25
6.	Gospodarenje s električnim i elektroničkim otpadom	88.000.000	84.140.000	95,61
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	84.100.000	84.000.000	99,88
	3433 – Zatezne kamate	3.900.000	140.000	3,59
7.	Otpadne kontrolirane i zamjenske tvari	1.500.000	2.000.000	133,33
	3299 – Ostali rashodi poslovanja	1.500.000	2.000.000	133,33
	UKUPNO	700.357.000	649.851.615	92,79

Fond je na temelju Zakona o otpadu i navedenih pravilnika organizirao i uspostavio sustav prikupljanja posebnih kategorija otpada. Navedenim zakonskim i podzakonskim aktima propisana su prava i obveze Fonda, proizvođača, uvoznika, prodavatelja, skupljača i oporabitelja u procesu gospodarenja posebnim kategorijama otpada u cilju smanjivanja količine otpada koja se odlazi na odlagalištima, iskorištavanja vrijednih svojstava otpada i ostvarivanja nacionalnih ciljeva navedenih u Strategiji gospodarenja otpadom.

Plan rashoda za posebne kategorije otpada napravljen je na temelju važećeg Zakona o otpadu i pravilnika.

Izmjenama Pravilnika o gospodarenju EE otpadom iz 2009. godine, u dijelu koji se odnosi na naknade, nastala je negativna razlika od 1,75 do 1,95 kn/kg jedinične naknade u prihodima u odnosu na jediničnu naknadu u rashodima, ovisno o kategoriji otpada. Obzirom na trend smanjenja prihoda od 2008. godine do danas zbog smanjenog plasmana EE opreme na tržište Republike Hrvatske i predviđenog povećanja zacrtanog cilja od 4 kg/stanovniku odvojenog

skupljanja električnog i elektroničkog otpada za razdoblje 2013.- 2015. godine, nužno se nameće potreba za korekcijom naknada na prihodovnoj i rashodovnoj strani kako bi se eliminirala ta negativna razlika.

Izmjenama i dopunama odredbi Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima od 01. siječnja 2009. godine proizvođačima i uvoznici baterija i akumulatora smanjena je naknada gospodarenja, a Fondu propisana dodatna obveza isplate naknade troškova za izvoz na zbrinjavanje otpadnih prijenosnih i nikal-kadmijskih industrijskih baterija i akumulatora što je tijekom 2011. i 2012. godine dovelo do manjka prihoda nad rashodima za navedenu kategoriju otpada a isto bi se moglo ponoviti i u narednom razdoblju ukoliko ne dođe do izmjena odredbi o naknadama gospodarenja u Pravilniku o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima.

Izmjenama i dopunama odredbi Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima od 01. siječnja 2009. godine povećana je naknada skupljačima za preuzimanje otpadnih vozila na lokaciji posjednika odnosno za preuzimanje i skladištenje otpadnih dijelova vozila koji nastaju redovnim održavanjem te uvedena naknada obrađivačima. Navedene mjere u vrijeme svjetske ekonomske krize poboljšale su učinkovitost skupljanja predmetnog otpada ali su u 2011. i 2012. godini dovele do negativne razlike prihoda i rashoda u sustavu gospodarenja otpadnim vozilima. Trend negativne razlike nastaviti će se i u 2013. godini ukoliko ne dođe do izmjena predmetnog Pravilnika.

7. ADMINISTRATIVNO UPRAVLJANJE I OPREMANJE

Plan za zapošljavanje

Fond je tijekom 2008. godine prošao postupak akreditacije za rad od Europske komisije za upravljanje sredstvima EU te je postao nadležan za provedbu programa pretprijetne pomoći na razini IPA komponente IIIb Regionalni razvoj - zaštita okoliša. Sukladno akreditaciji Fond je odgovoran za raspisivanje i provedbu natječaja, ugovaranje i plaćanje projekata, financijsko upravljanje te utvrđivanje i izvještavanje o nepravilnostima, a sve u cilju zaštite financijskih interesa EU.

Tijekom 2011. godine, izvršene su promjene u unutarnjoj organizacijskoj strukturi, slijedom čega je izmijenjen Statut Fonda, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Fonda te je donesen Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o zapošljavanju putem javnog natječaja u ministarstvima i ostalim institucijama uključenima u provedbu IPA programa, kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretprijetnim programima Europske unije, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije, te dozvolu za rad sustava za provedbu fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj, Klasa: 400-01/12-01/13, Urbroj: 50301-25/25-12-5 od 6. prosinca 2012. godine, Fond se zadužuje da osigura potreban broj zaposlenika novim zapošljavanjem 17 radnika. Točkom III. Odluke propisana je potreba usklađivanja broja dodatnih zaposlenika sa slobodnim radnim mjestima sistematiziranim odgovarajućim aktima o unutarnjem ustrojstvu i unutarnjem redu.

Radi navedenog bilo je potrebno sistematizirati određeni broj radnih mjesta koja nisu sistematizirana Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Slijedom navedenog, a radi provedbe Odluke Vlade i ostvarivanja ciljeva u pripremi, provedbi i razvoju programa i projekata koji se sufinanciraju ili će se sufinancirati iz fondova Europske unije, a osobito iz područja zaštite i unapređenja stanja okoliša te energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i racionalnog gospodarenja energijom, Pravilnikom o dopunama Pravilnika sistematizaciji radnih mjesta u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sistematizirano je 9 novih radnih mjesta za djelatnike sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem od toga građevinske (5), elektrotehničke (2) i strojarke struke (2) na poslovima voditelja infrastrukturnih projekata, 1 radno mjesto za djelatnike sa završenim preddiplomskim sveučilišnim studijem ili stručnim studijem u trajanju od najmanje tri godine te za 3 radna mjesta za djelatnike srednje stručne spreme ekonomskog usmjerenja.

Tijekom 2013. godine planira se preustroj Fonda što će se riješiti donošenjem novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta.

Za **administrativno upravljanje i opremanje** u 2013. godini planirana su sredstva u iznosu od **48.230.000,00 kn** za provedbu administrativnih zadataka potrebnih za redovno poslovanje.

IV. ZAKLJUČNO RAZMATRANJE

Zaštita okoliša, energetska učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije i racionalno gospodarenje energijom predstavljaju u strategiji gospodarskog razvoja Hrvatske, po uzoru na Europsku uniju, jedno od važnijih strateških opredjeljenja u čijem ostvarivanju, u značajnoj mjeri, može pridonijeti Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Imajući to u vidu osnovna zadaća Fonda je, kao što je to bilo i do sada, da u 2013. godini osigura uvjete za kvalitetna ulaganja kojima će se ostvariti ubrzano poboljšanje stanja okoliša, razvoj domaćeg tržišta za financiranje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, a istovremeno osigurati i dodatna sredstva za ulaganja u ta područja koja danas imaju posebno značenje za održivi gospodarski razvoj.

Radi ostvarivanja ciljeva i zadaća Fonda propisanih Zakonom o Fondu i odgovarajućim propisima u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i racionalnog gospodarenja energijom, unutarnjim ustrojem Fonda i organizacijom rada moraju se stvoriti još bolje pretpostavke za racionalno i učinkovito ostvarivanje njegove djelatnosti. Također je značajna uloga Fonda za pripremu i realizaciju projekata za Kohezijski i strukturne fondove EU u okviru funkcije Fonda kao posredničkog tijela u upravljanju strukturnim instrumentima kao provedbenog tijela za poslove u sklopu treće komponente programa IPA Regionalni razvoj - zaštita okoliša. S obzirom na široki spektar svoga rada Fond mora u cilju realizacije zacrtanih strategija i programa surađivati i s nadležnim tijelima državne uprave.

Osobito je važna suradnja Fonda s domaćim i međunarodnim financijskim institucijama i tijelima u cilju pribavljanja dodatnih sredstava radi zajedničkog ulaganja u projekte i programe iz djelokruga rada Fonda ili radi nužne stručne suradnje.

Fond će u svrhu racionalnog postupanja slobodnim novčanim sredstvima oročavati ista uz povoljne uvjete kod poslovne banke kod koje ima otvoreni žiro-račun za redovno poslovanje, vodeći računa o preuzetim i ugovorenim financijskim obvezama Fonda, sukladno Odluci Upravnog odbora, Klasa: 024-04/12-03/25, Urbroj: 563-02-01/07-12-2 od 12. prosinca 2012. godine

Izvori sredstava za financiranje djelatnosti Fonda propisani su Zakonom o Fondu, Zakonom o otpadu i Zakonom o zaštiti zraka te donesenim podzakonskim aktima putem naplate naknada i posebne naknade, pri čemu je primijenjeno temeljno načelo za naplatu „onečišćivač plaća“. U 2013. godini posebnu pozornost treba posvetiti pravovremenoj naplati prihoda, s obzirom na to da uslijed krize u gospodarstvu veliki broj tvrtki obveznika plaćanja ima poteškoće u poslovanju i podmirivanju obveza. Premda se radi o stalnim i relativno stabilnim izvorima sredstava, ta sredstva nisu dostatna za projekte u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti koji su utvrđeni odgovarajućim nacionalnim strategijama i programima rada Fonda. Stoga je Fond dužan kroz svoje aktivnosti i partnerske odnose uspostaviti odgovarajuću suradnju posebno s krajnjim korisnicima sredstava kako bi se maksimalno iskoristila sredstva pretpripravnih fondova EU (ISPA, IPA).

Fond je dužan u cilju ostvarivanja transparentnosti i javnosti svoga rada, o svojim aktivnostima na propisan način izvješćivati nadležna tijela državne uprave i javnost o tome u koje se projekte, programe i slične aktivnosti ulažu sredstva Fonda, u kojim iznosima, a posebno o očekivanim i postignutim učincima u zaštiti okoliša i u području energetske učinkovitosti s obzirom na uložena sredstva Fonda.

U planiranju svoga rada i razvoja Fond se mora pridržavati Zakona o Fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10) i Zakona o proračunu (NN 8708 i 136/12). Svoj Program rada Fond je uskladio s Financijskim planom Fonda za 2013. godinu i projekcijom za 2014. i 2015. godinu (NN139/12).

Ostvareni višak prihoda i primitaka poslovanja u 2012. godini u iznosu od 243.722.651,01 kn rasporedit će se Odlukom Upravnog odbora Fonda na temelju odredbi članka 15. stavka 2. Statuta Fonda i članka 84. stavka 2. Pravilnika o proračunu i računskom planu za nedostatno planirana ili neplanirana sredstva u Financijskom planu za 2013. godinu, vodeći računa o preuzetim obvezama i Odluci o raspodjeli preostalog dijela viška prihoda i primitaka poslovanja ostvarenih u 2011. godini, Klasa: 024-04/12-03/11, Urbroj: 563-02-01/07-12-3 od 28. svibnja 2012. godine i Klasa: 024-04/12-03/25, Urbroj: 563-02-01/07-12-5 od 12. prosinca 2012. godine.

Klasa: 024-04/13-02/04

Urbroj: 563-01/06-13-20

Zagreb, 14. lipnja 2013. godine

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Mario Obrdalić, dipl.ing.građ.

Pregled općih i posebnih ciljeva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Red broj	NAZIV PROGRAMA	NAZIV AKTIVNOSTI	OPĆI CILJ*	POSEBNI CILJ
1.	Zaštita okoliša	Sanacija odlagališta komunalnog otpada (K2006)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom	Sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta otpada u cilju zaštite okoliša i zdravlja ljudi.
2.	Zaštita okoliša	Sanacija divljih odlagališta (K2007)		Uklanjanje postojećih divljih odlagališta te prevencija daljnje devastacije okoliša.
3.	Zaštita okoliša	Poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada (K2008)		Poticanje selektivnog prikupljanja otpada na mjestu nastanka otpada, povećanje korištenja vrijednih svojstava otpada i smanjenje korisnog otpada na odlagalištima otpada.
4.	Zaštita okoliša	Gospodarenje otpadom - izgradnja centara za gospodarenje otpadom (K2009)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom	Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u skladu s EU politikom zaštite okoliša kojoj je cilj promicati održivi razvoj i štiti okoliš za sadašnje i buduće naraštaje.
5.		Izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom-Kaštijan (K2025)		
6.		Izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom-Marišćina (K2026)		
7.	Zaštita okoliša	Oporaba i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada (K2010)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom CILJ 2. ORGANIZIRANJE I FINANCIRANJE SUSTAVA GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	Poticanje postepenog povećanja korištenja vrijednih sirovina iz otpada na način da se posebne kategorije otpada odvojeno prikupljaju radi obrade i ponovnog korištenja.
8.	Zaštita okoliša	Sanacija odlagališta opasnog otpada-lokacije visoko onečišćenog okoliša (K2011)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom	Sanacijom otkloniti štete u okolišu nastale kao posljedica neadekvatnih djelatnosti i starih opterećenja opasnim otpadom.
9.		Sanacija odlagališta opasnog otpada Sovjak (K2035)		
10.		Sanacija odlagališta opasnog otpada Lemić Brdo (K2036)		
11.	Zaštita okoliša	Zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora (K2012)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje otpadom	Ostvarenje ciljeve Nacionalnog plana djelovanja na okoliš za sve sastavnice okoliša.
12.	Zaštita okoliša	Poticanje čistije proizvodnje, izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i em. štetnih plinova (K 2013)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA	Sprečavanje onečišćenja vode, mora, zraka i tla te održivo upravljanje otpadom.
13.	Zaštita okoliša	Zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti (K2014)		Zaštićena i očuvana prirode Republike Hrvatske.
14.	Zaštita okoliša	Omiška Dinara-Očuvanje krajobrazne vrijednosti (K2030)		Očuvana krajobrazna raznolikost područja Omiške Dinare.
15.	Zaštita okoliša	Poticanje održivog razvoja ruralnog prostora (K2015)		Zaštita okoliša i prirode u ruralnim prostorima Republike Hrvatske uz održivi razvoj poljoprivrede, ekološkog turizma i gospodarstva.
16.	Zaštita okoliša	Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija (K2016)		Edukacija o zaštiti okoliša, prirode i održivom razvitku.
17.	Zaštita okoliša	Razvoj i održavanje inf. sustava zaštite okoliša (AZO) (K2037)		Uspostava informatičkog sustava za praćenje stanja okoliša.
18.	Zaštita okoliša	Ostali projekti i programi zaštite okoliša (K2017)		Zaštita okoliša i zdravlja ljudi.
19.	Energetska učinkovitost	Provedba nacionalnih energetskega programa (K2018)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.2 Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije te racionalno gospodarenje energijom	Povećanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijenosu i neposrednoj potrošnji energije u Republici Hrvatskoj.
20.	Energetska učinkovitost	Provedba energetskega pregleda i demonstracijskih aktivnosti (K2019)		Smanjenje neposredne potrošnje energije za 9% do 2016. godine u Republici Hrvatskoj odnosno ukupne potrošnje energije za 20% do konca 2020. godine te smanjenje emisije štetnih plinova za 20% do konca 2020. godine.
21.	Energetska učinkovitost	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (K 2020)		Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj.
22.	Energetska učinkovitost	Poticanje održive gradnje (K2021)		
23.	Energetska učinkovitost	Poticanje čistijeg transporta (K2022)		Povećanje energetske učinkovitosti i veće korištenje obnovljivih izvora energije u transportu u Republici Hrvatskoj.

24.	Energetska učinkovitost	Poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija (K2023)	CILJ 1. SUFINANCIRANJE PROJEKATA KOJI DOPRINOSU SPREČAVANJU ONEČIŠĆENJA OKOLIŠA I ODRŽIVOM KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA Cilj 1.2 Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije te racionalno gospodarenje energijom	Promocija i edukacija u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj.
25.	Energetska učinkovitost	Ostali projekti i programi energetske učinkovitosti (K2024)		Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora.
26.	Energetska učinkovitost	Jamstveni fond (K2031)		Smanjenje neposredne potrošnje energije za 9% do 2016. godine u Republici Hrvatskoj odnosno ukupne potrošnje energije za 20% do konca 2020. godine, smanjenje emisije štetnih plinova za 20% do konca 2020. godine te ostvarenje nacionalnog cilja od 10% obnovljivih izvora energije u 2020. godini korištenih u svim oblicima prometa.
27.	Energetska učinkovitost	Provedba aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i nacionalnoj razini RH (A1004)		Smanjenje neposredne potrošnje energije za 9% do 2016. godine u Republici Hrvatskoj odnosno ukupne potrošnje energije za 20% do konca 2020. godine, smanjenje emisije štetnih plinova za 20% do konca 2020. godine, ostvarenje nacionalnog cilja od 10% korištenja obnovljivih izvora energije u 2020. godini korištenih u sektorima potrošnje energije, vođenje podataka o uštedama postignutim financiranjem Fonda te ostvarivanje preuzetih obveza Republike Hrvatske u okviru politike energetske učinkovitosti Europske unije.
28.	Energetska učinkovitost	Provedba energetske politike (A1005)		
29.	Energetska učinkovitost	Međunarodna suradnja (A1006)		
30.	Energetska učinkovitost	Poticanje edukativnih i informacijskih aktivnosti u području energetske učinkovitosti (A1007)		
31.	Postupanje s posebnim kategorijama otpada	Postupanje s posebnim kategorijama otpada (A1003) sustav gospodarenja ambalažnim otpadom, - sustav gospodarenja otpadnim vozilima, - sustav gospodarenja otpadnim gumama, - sustav gospodarenja otpadnim uljima, - sustav gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima i - sustav gospodarenja električnim i elektroničkim otpadom	CILJ 2. ORGANIZIRANJE I FINANCIRANJE SUSTAVA GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	Povećanje stupnja iskorištenja korisnih svojstava (materijalnih i energijskih) svih posebnih kategorija otpada, smanjivanje i eliminacija svih vrsta posebnih kategorija otpada koji se odlazu na odlagališta komunalnog otpada, zaštita okoliša i zdravlja ljudi, poticati svijest o važnosti odvojenog skupljanja, obrade i oporabe/recikliranja svih vrsta posebnih kategorija otpada kao korisnog otpada i eliminiranje nekontrolirano odbacivanje svih vrsta posebnih kategorija otpada u okoliš radi sprečavanja trajnog zagađivanja tla i voda.

Red broj	PRIHODI FONDA	OPĆI CILJ	POSEBNI CILJ
1.	Prihodi Fonda	CILJ 3. NAPLATA PRIHODA	Prikupljanje izvanproračunskih prihoda po principu „onečišćivač plaća“ sukladno važećim zakonima i podzakonskim aktima i identifikacija novih obveznika plaćanja naknada.

* Opći ciljevi Fonda navedeni su u Uvodu ovog dokumenta